

**MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

ŠTÁTNY INŠTITÚT ODBORNÉHO VZDELÁVANIA

ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM
pre odborné vzdelávanie a prípravu

Skupina
študijných a učebných odborov

31 TEXTIL A ODEVNÍCTVO

Pracovná verzia č. 1.0

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa pod číslom s platnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc prvým ročníkom.

Názov: **Štátny vzdelávací program pre skupinu učebných a študijných odborov 31 Textil a odevníctvo**

Vydal: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Riešiteľ: Štátny inštitút odborného vzdelávania – Ing. Eva Kušnírová

Spolupracovali: Ing. Ivan Dlugoš, PhD., MAKYTA, a.s., Púchov
Ing. Lívia Jančoková, SUŠ Ladislava Bielika, Levice
Ing. Darina Kyslerová, Spojená škola, Bratislava
Vladimír Michalka, SOŠ V. Paulínyho – Tótha, Senica
PhDr. Vladimír Mojto, SOŠ podnikania, Trenčín
Mgr. Štefánia Ondričková, SOŠ podnikania, Prešov
Ing. Anna Strečková, MODEX, a.s., Žilina
Ing. Janka Šimáčková, SOŠ T. Vansovej, Púchov
Ing. Antónia Švagrovská, SOŠ, Svit

3. revidované vydanie

Účinnosť: september 2013

© Štátny inštitút odborného vzdelávania

Obsah	Strana
1 Úvod do štátneho vzdelávacieho programu	7
1.1 Funkcia štátneho vzdelávacieho programu	7
1.2 Štruktúra štátneho vzdelávacieho programu	8
1.3 Záznamy o platnosti a revidovaní štátneho vzdelávacieho programu	8
2 Ciele výchovy a vzdelávania	9
3 Základné podmienky na realizáciu štátneho vzdelávacieho programu	10
3.1 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách vzdelávania	10
3.2 Formy praktického vyučovania	10
3.3 Spôsob a podmienky priebehu a ukončovania vzdelávania na stredných odborných školách, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní	11
3.4 Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výučby	12
3.5 Podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	13
4 Osobitosti a podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	13
SKUPINA UČEBNÝCH ODBOROV NIŽŠIE STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE	
5 Charakteristika skupiny odborov vzdelávania	15
5.1 Popis vzdelávacieho programu	15
5.2 Základné údaje	16
5.3 Zdravotné požiadavky na uchádzača	16
6 Profil absolventa	16
6.1 Celková charakteristika absolventa	16
6.2 Kľúčové kompetencie	17
6.3 Odborné kompetencie	19
7 Rámcové učebné plány	20
7.1 Rámcový učebný plán pre 2-ročné učebné odbory	20
7.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné učebné odbory	20
7.3 Rámcový učebný plán pre 2-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín	22
7.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín	22
8 Vzdelávacie oblasti	23
8.1 Teoretické vzdelávanie	24
Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky učebné odbory	24
Vzdelávacie štandardy špecifické pre jednotlivé učebné odbory	26
praktická žena	26
výroba konfekcie	27
textilná výroba	28
8.2 Praktická príprava	30
Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky učebné odbory	30
Vzdelávacie štandardy špecifické pre jednotlivé učebné odbory	31
praktická žena	31

	výroba konfekcie	32
	textilná výroba	32
SKUPINA UČEBNÝCH ODBOROV STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE		34
9	Charakteristika skupiny odborov vzdelávania	35
9.1	Popis vzdelávacieho programu	35
9.2	Základné údaje	36
9.3	Zdravotné požiadavky na uchádzača	36
10	Profil absolventa	36
10.1	Celková charakteristika absolventa	36
10.2	Kľúčové kompetencie	37
10.3	Odborné kompetencie	39
11	Rámcové učebné plány	40
11.1	Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory	40
11.2	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory	40
11.3	Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín	42
11.4	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín	42
12	Vzdelávacie oblasti	44
12.1	Teoretické vzdelávanie	44
	Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky učebné odbory	45
	Vzdelávacie štandardy špecifické pre jednotlivé učebné odbory	49
	tkáč	49
	pletiar	51
	krajčír	52
12.2	Praktická príprava	53
	Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky učebné odbory	53
	Vzdelávacie štandardy špecifické pre jednotlivé učebné odbory	55
	tkáč	55
	pletiar	56
	krajčír	56
SKUPINA ŠTUDIJNÝCH ODBOROV ÚPLNÉ STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE		58
13	Charakteristika skupiny odborov vzdelávania	59
13.1	Popis vzdelávacieho programu	59
13.2	Základné údaje	60
13.3	Zdravotné požiadavky na uchádzača	61
14	Profil absolventa	61
14.1	Celková charakteristika absolventa	61
14.2	Kľúčové kompetencie	62
14.3	Odborné kompetencie	64
15	Rámcové učebné plány	65
15.1	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s odbornou praxou	65
15.2	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s odbornou praxou	66
15.3	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s odbornou	68

	praxou s vyučovacím jazykom národnostných menšín	
15.4	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s odbornou praxou s vyučovacím jazykom národnostných menšín	69
15.5	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania	71
15.6	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania	71
15.7	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania s vyučovacím jazykom národnostných menšín	74
15.8	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania s vyučovacím jazykom národnostných menšín	74
15.9	Rámcový učebný plán pre 2-ročné nadstavbové študijné odbory	77
15.10	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné nadstavbové študijné odbory	77
15.11	Rámcový učebný plán pre 2-ročné nadstavbové študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín	79
15.12	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné nadstavbové študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín	80
16	Vzdelávacie oblasti	82
16.1	Teoretické vzdelávanie	82
	Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory	83
	Vzdelávacie štandardy spoločné pre skupinu študijných odborov - <i>odevníctvo, styling a marketing, operátor odevnej výroby, odevníctvo</i>	84
	Vzdelávacie štandardy špecifické pre jednotlivé študijné odbory	87
	odevníctvo	87
	styling a marketing	88
	operátor odevnej výroby	90
	odevníctvo	91
	textilný priemysel	92
16.2	Praktická príprava	95
	Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory	95
	Vzdelávacie štandardy špecifické pre jednotlivé študijné odbory	96
	odevníctvo	96
	styling a marketing	97
	operátor odevnej výroby	99
	odevníctvo	99
	textilný priemysel	100
SKUPINA ŠTUDIJNÝCH ODBOROV ÚPLNÉ STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE (pomaturitné kvalifikačné štúdium)		102
17	Charakteristika skupiny odborov vzdelávania	103
17.1	Popis vzdelávacieho programu	103
17.2	Základné údaje	103
17.3	Zdravotné požiadavky na uchádzača	104
18	Profil absolventa	104
18.1	Celková charakteristika absolventa	

18.2	Kľúčové kompetencie	
18.3	Odborné kompetencie	
19	Rámcové učebné plány	104
19.1	Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s odbornou praxou	104
19.2	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s odbornou praxou	105
19.3	Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania	106
19.4	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania	106
20	Vzdelávacie oblasti	107
20.1	Teoretické vzdelávanie	
20.2	Praktická príprava	
	Prílohy	108
	Príloha 1 Vymedzenie pojmov	109
	Príloha 2 Odporúčané postupy na kontrolu a hodnotenie žiakov	110
	Príloha 3 Zásady pre tvorbu školského vzdelávacieho programu	111

1 ÚVOD DO ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Odborné vzdelávanie a príprava smeruje k získaniu kľúčových, všeobecných a odborných kompetencií, ku komplexnejším a prakticky zameraným vedomostiam a zručnostiam, ktoré umožnia rozvoj a celkový úspech jednotlivcov na základe vlastnej aktivity, sebauvedomenia a spolupráce nielen v známych situáciách, javoch a problémoch, ale aj v nových podmienkach ich riešenia a aplikácie.

1.1 Funkcia štátneho vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program pre odborné vzdelávanie a prípravu (ďalej len „OVP“) vymedzuje predstavu štátu o zameraní, obsahu a výsledkoch OVP pre danú skupinu študijných alebo učebných odborov.

ŠVP je

- a) štátom vydaný kurikulárny pedagogický dokument, ktorý vymedzuje povinný obsah výchovy a vzdelávania a záväzné požiadavky na vzdelávanie na danom stupni vzdelania pre skupiny študijných a učebných odborov – vzdelávacie výstupy, ktoré musí žiak po ukončení štúdia dosiahnuť a preukázať,
- b) záväzný dokument, ktorý sú školy povinné rešpektovať a rozpracovať do svojich školských vzdelávacích programov,
- c) otvorený kurikulárny dokument, ktorý sa bude podľa potrieb a požiadaviek inovovať.

ŠVP je postavený na týchto **princípoch**:

- a) znížený dôraz na obsah vzdelávania, zvýšenie dôrazu na požadované kompetencie a výsledky vzdelávania,
- b) podpora autonómie a zodpovednosti škôl, pluralitného vzdelávacieho prostredia a vytvorenia konkurenčného prostredia medzi školami,
- c) rozvoj individuality každého jednotlivca,
- d) dôraz na požadované kľúčové kompetencie pre výkon povolania,
- e) akcent na cieľovú kvalitu osobnosti žiaka ako potenciálneho zamestnanca,
- f) podpora zvýšenia kvality a efektivity vzdelávania vo vzťahu k rešpektovaniu vzdelávacích potrieb, študijných predpokladov, reálnych vzdelávacích podmienok, špecifických potrieb trhu práce v regiónoch škôl, dosiahnutých výsledkov práce školy, umožnenie rýchlych a potrebných inovácií, zlepšenie pedagogického a sociálneho prostredia,
- g) posilnenie odbornej a pedagogickej zodpovednosti a autonómie učiteľov,
- h) záväzný podklad pre tvorbu školských vzdelávacích programov.

Cieľom ŠVP je:

- a) príprava žiakov na úspešný a zmysluplný osobný, občiansky a pracovný život,
- b) lepšie uplatnenie absolventov škôl na trhu práce,
- c) schopnosť prispôbovať sa zmenám na trhu práce v rámci celoživotného vzdelávania,
- d) poskytovať možnosti ďalšieho vzdelávania.

ŠVP **vydáva a zverejňuje** Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky po prerokovaní so zamestnávateľmi, s príslušnými ministerstvami v rozsahu ich odvetvovej pôsobnosti, s príslušnými zamestnávateľmi, zriaďovateľmi škôl a ich profesijnými a záujmovými združeniami s celoslovenskou pôsobnosťou.

1.2 Štruktúra štátneho vzdelávacieho programu

ŠVP v súlade so školským zákonom stanovuje:

- a) názov vzdelávacieho programu,
- b) ciele výchovy a vzdelávania v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- c) profil absolventa vo vzťahu k požiadavkám zamestnávateľov – kvalifikačné požiadavky, t. j. vzdelávacie výstupy,
- d) vzdelávacie oblasti,
- e) vzdelávacie štandardy,
- f) charakteristiku odboru vzdelávania, jeho dĺžku, formu výchovy a vzdelávania, vyučovací jazyk, stupeň vzdelania pre danú skupinu študijných alebo učebných odborov, ktorý sa dosiahne absolvovaním vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti,
- g) podmienky prijímania uchádzača na štúdium,
- h) formy praktického vyučovania,
- i) rámcové učebné plány,
- j) pedagogicko-organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách výchovy a vzdelávania,
- k) spôsob a podmienky priebehu a ukončovania vzdelávania a prípravy, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní,
- l) povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výučby,
- m) podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní,
- n) osobitosti a podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- o) zásady pre tvorbu školského vzdelávacieho programu.

1.3 Záznamy o platnosti a revidovaní štátneho vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program nižšieho stredného odborného vzdelania

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách úpravách a pod.

Štátny vzdelávací program stredného odborného vzdelania

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách úpravách a pod.

Štátny vzdelávací program úplného stredného odborného vzdelania vrátane nadstavbového štúdia

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách úpravách a pod.

Štátny vzdelávací program úplného stredného odborného vzdelania pre pomaturitné štúdium

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách úpravách a pod.

2 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť žiakovi v súlade so školským zákonom:

- získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie,
- ovládať aspoň dva cudzie jazyky a vedieť ich používať s výnimkou pre nižšie stredné odborné vzdelanie a stredné odborné vzdelanie,
- naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo na trhu práce,
- posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- prípraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami náboženskej tolerancie,
- naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,

- i) naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeľudské etické hodnoty,
- j) získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

3 ZÁKLADNÉ PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Pre vzdelávanie v súlade s týmto ŠVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú základné požiadavky všeobecne záväzných právnych predpisov, normatífov priestorovej, materiálnej a prístrojovej vybavenosti škôl vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania v danom odbore vzdelávania. Iba ucelený, vzájomne sa podmieňujúci komplex požiadaviek umožní vytvoriť optimálne vzdelávacie prostredie.

3.1 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách vzdelávania

Organizácia výchovy a vzdelávania v jednotlivých formách vzdelávania v teoretickom a praktickom vyučovaní sa uskutočňuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre realizáciu ŠVP platí školský zákon a príslušné vykonávacie predpisy.

Výchova a vzdelávanie sa v školách organizuje dennou formou štúdia alebo externou formou štúdia. Externá forma štúdia sa uskutočňuje ako večerná, diaľková alebo dištančná. V stredných školách možno dennú formu štúdia kombinovať s externou formou štúdia - kombinované štúdium. Večerné vzdelávanie je organizované pravidelne niekoľkokrát v týždni v rozsahu 10 až 15 hodín týždenne. Diaľkové vzdelávanie je organizované spravidla raz týždenne v rozsahu šesť až sedem konzultačných hodín, jedna konzultačná hodina je spravidla desať vyučovacích hodín. Dištančné vzdelávanie je vzdelávanie prostredníctvom korešpondencie, telekomunikačných médií a iných prostriedkov, pri ktorých spravidla nedochádza k priamym kontaktom medzi pedagogickým zamestnancom a samostatne študujúcim žiakom. V stredných odborných školách sa odporúča kombinované štúdium, v ktorom sa kombinuje teoretické vzdelávanie formou dištančného vzdelávania a praktické vyučovanie formou denného štúdia (dištančná forma nie je žiaduca).

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v stredných odborných školách sú exkurzie a kurzy, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu; súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v stredných odborných školách môže byť aj školský výlet.

Vzhľadom na požadované vedomosti a zručnosti absolventov efektívne využívať možnosti výpočtovej techniky, môže škola realizovať pre žiakov v študijných odboroch poskytujúcich úplné stredné odborné vzdelanie, vzdelávacie aktivity zamerané na získanie niektorého medzinárodne uznávaného certifikátu potvrdzujúceho úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností v oblasti počítačovej gramotnosti. Vzdelávacie aktivity je možné organizovať vo výchovno-vzdelávacích zariadeniach alebo v inom vzdelávacom zariadení, ktoré určí škola.

3.2 Formy praktického vyučovania

Praktické vyučovanie je neoddeliteľnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy v stredných odborných školách.

Formami praktického vyučovania pre skupinu odborov 31 Textil a odevníctvo je pre:

- nižšie stredné odborné vzdelanie odborný výcvik,
- stredné odborné vzdelanie odborný výcvik a praktické cvičenia,
- úplné stredné odborné vzdelanie odborná prax a praktické cvičenia,
- úplné stredné odborné vzdelanie s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania odborný výcvik a praktické cvičenia,
- pre absolventov trojročných učebných odborov s úplným stredným odborným vzdelaním odborná prax a praktické cvičenia.

3.3. Spôsob a podmienky priebehu a ukončovania vzdelávania na stredných odborných školách, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Úspešným absolvovaním školského vzdelávacieho programu, ktorý vychádza z tohto štátneho vzdelávacieho programu, môže žiak získať:

- 1) Nižšie stredné odborné vzdelanie, ak úspešne ukončil posledný ročník dvojročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole alebo úspešne absolvoval posledný ročník odboru vzdelávania v odbornom učilišti. Odborné vzdelávanie a príprava sa ukončuje záverečnou skúškou. Cieľom záverečnej skúšky je overenie vedomostí, zručností a kompetencií žiakov v rozsahu učiva určeného vzdelávacími štandardmi tohto štátneho vzdelávacieho programu. Záverečná skúška sa člení na písomnú, praktickú a ústnu časť. Záverečná skúška sa koná v riadnom alebo mimoriadnom skúšobnom období v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Záverečná skúška sa koná pred skúšobnou komisiou. Klasifikácia žiaka na záverečnej skúške je vyjadrená stupňom prospechu a celkové hodnotenie vychádza z klasifikácie jej písomnej, praktickej a ústnej časti. Záverečnú skúšku môže žiak vykonať do troch rokov odo dňa, keď úspešne skončil posledný ročník strednej odbornej školy alebo odborného učilišťa. Dokladom o získanom vzdelaní a zároveň o získanej kvalifikácii je vysvedčenie o záverečnej skúške.
- 2) Stredné odborné vzdelanie, ak úspešne ukončil posledný ročník najmenej trojročného a najviac štvorročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole. Odborné vzdelávanie a príprava sa ukončuje záverečnou skúškou. Cieľom záverečnej skúšky je overenie vedomostí, zručností a kompetencií žiakov v rozsahu učiva určeného vzdelávacími štandardmi tohto štátneho vzdelávacieho programu. Záverečná skúška sa člení na písomnú, praktickú a ústnu časť. Záverečná skúška sa koná v riadnom alebo mimoriadnom skúšobnom období v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Záverečná skúška sa koná pred skúšobnou komisiou. Klasifikácia žiaka na záverečnej skúške je vyjadrená stupňom prospechu a celkové hodnotenie vychádza z klasifikácie jej písomnej, praktickej a ústnej časti. Záverečnú skúšku môže žiak vykonať do troch rokov odo dňa, keď úspešne skončil posledný ročník strednej odbornej školy alebo odborného učilišťa. Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie o záverečnej skúške s doložkou a dokladom o získanej kvalifikácii výučný list.
- 3) Úplné stredné odborné vzdelanie, ak úspešne ukončil posledný ročník najmenej štvorročného a najviac päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole. Odborné vzdelávanie a príprava sa ukončuje maturitnou skúškou. Cieľom maturitnej skúšky je overenie vedomostí, zručností a kompetencií žiakov v rozsahu učiva určeného katalógom cieľových požiadaviek, ktoré sú zároveň vzdelávacími štandardmi tohto štátneho vzdelávacieho

programu. Vo všeobecnosti sa maturitná skúška skladá z internej a externej časti. Externá časť maturitnej skúšky sa koná cez písomný test. Interná časť maturitnej skúšky sa koná formou písomnou, ústnou, praktickou, predvedenia komplexnej úlohy, obhajoby komplexnej odbornej práce alebo projektu, popr. úspešnej súťažnej práce, realizácie a obhajoby experimentu alebo kombináciou rôznych foriem. Odborná zložka maturitnej skúšky sa člení na teoretickú a praktickú časť. V nadstavbovom štúdiu sa zohľadňuje nadväznosť na príslušný učebný odbor. Maturitná skúška sa koná v riadnom alebo mimoriadnom skúšobnom období v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Maturitná skúška sa koná pred skúšobnou komisiou.

Úplné stredné odborné vzdelanie získavajú žiaci úspešným ukončením posledného ročníka najmenej dvojročného a najviac trojročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole v nadväzujúcej forme pomaturitného štúdia. Zdokonaľovacie alebo inovačné pomaturitné štúdium sa ukončuje záverečnou pomaturitnou skúškou. Skúška sa skladá z teoretickej a praktickej časti odbornej zložky. Skúška sa koná v riadnom alebo mimoriadnom skúšobnom období v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a koná sa pred skúšobnou komisiou. Kvalifikačné pomaturitné štúdium sa ukončuje odbornou zložkou maturitnej skúšky, ktorá nebola súčasťou predtým vykonanej maturitnej skúšky.

Klasifikácia žiaka na maturitnej alebo záverečnej pomaturitnej skúške je vyjadrená stupňom prospechu alebo percentom úspešnosti. Celkové hodnotenie vychádza z klasifikácie písomnej, praktickej a ústnej časti. V maturitných formách alebo pomaturitných formách kvalifikačného štúdia je dokladom o získanom vzdelaní a zároveň získanej kvalifikácii vysvedčenie o maturitnej skúške, v študijných odboroch určených štátnym vzdelávacím programom môže byť dokladom o získanej kvalifikácii aj výučný list. V pomaturitných formách zdokonaľovacieho a inovačného štúdia je dokladom o získanom vzdelaní a zároveň získanej kvalifikácii vysvedčenie o záverečnej pomaturitnej skúške.

V študijných odboroch, v ktorých žiaci absolvujú najmenej 1 400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1 200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik alebo odborná prax, je dokladom o získanej kvalifikácii výučný list.

3.4 Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie

V ŠVP sú vo všeobecnej rovine vymedzené základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu a je úlohou školy, aby tieto podmienky nielen akceptovala, ale ich podrobnejšie konkretizovala vo vlastnom ŠkVP podľa potrieb a požiadaviek konkrétneho učebného/študijného odboru, aktuálnych cieľov a reálnych možností.

Povinnosťou škôl je dodržať a splniť normatív priestorovej, materiálnej a prístrojovej vybavenosti pre tie učebné/študijné odbory, pre ktoré bol schválený MŠVVŠ SR¹.

Všeobecné požiadavky a podmienky, podľa ktorých sa bude poskytovať tento vzdelávací program, sú nasledovné:

Základné priestorové podmienky

a) Zabezpečenie prevádzky školy

¹ Schválené normatívy priestorovej, materiálnej a prístrojovej vybavenosti sú zverejnené na webových stránkach Štátneho inštitútu odborného vzdelávania.

1. Školský manažment:
kancelária riaditeľa školy, kancelárie pre zástupcov riaditeľa školy
kancelária pre ekonomický úsek
príručný sklad s odkladacím priestorom
sociálne zariadenie
zasadačka
2. Pedagogickí zamestnanci školy:
zborovňa pre rokovania pedagogickej rady, kabinety pre učiteľov
3. Nepedagogickí zamestnanci školy:
kancelárie pre sekretariát, ekonómov a správcu, príručný sklad s odkladacím priestorom, archív
4. Hygienické priestory, sociálne zariadenia, šatne
5. Sklady učebných pomôcok a didaktickej techniky
6. Priestory pre centrálnu ovládanie didaktickej techniky
7. Knižnica
- b) Makrointeriéry**
 1. Školská budova
 2. Školský dvor
 3. Školská jedáleň alebo výdajňa stravy
- c) Vyučovacie interiéry**
 1. Klasické triedy – učebne pre teoretické vyučovanie
 2. Odborné triedy – učebne pre vyučovanie odborných predmetov
 3. Stredisko odbornej praxe, školské dielne pre odbornú prax
 4. Telocvičňa
- d) Vyučovacie exteriéry**
 1. Školské ihrisko

3.5 Podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygiene práce a ochrana pred požiarom je neoddeliteľnou súčasťou teoretického a praktického vyučovania. V priestoroch určených na vyučovanie žiakov je potrebné vytvoriť podľa všeobecne záväzných právnych predpisov podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a hygieny práce. Je nevyhnutné preukázateľne poučiť žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a dodržiavanie týchto predpisov vyžadovať.

V priestoroch určených na praktické vyučovanie je potrebné podľa platných technických predpisov vytvoriť podmienky na bezpečnú prácu, dôkladne a jasne oboznámiť žiakov s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, s hygienickými predpismi, s technickými predpismi a technickými normami, s predpísanými technologickými postupmi, s pravidlami bezpečnej obsluhy technických zariadení, používaním ochranných prostriedkov a dodržiavanie týchto predpisov kontrolovať a vyžadovať.

Ak práca vyžaduje priamy dozor, musí osoba poverená priamym dozorom obsiahnuť všetky pracovné miesta žiakov tak, aby mohla pri ohrození zdravia žiaka bezprostredne zasiahnuť. Žiaci majú zakázané vykonávať práce so zvýšeným nebezpečenstvom.

4 OSOBITOSTI A PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

Táto časť ŠVP je v procese tvorby.

**Skupina
učebných odborov**

31 TEXTIL A ODEVNÍCTVO

STUPEŇ VZDELANIA:

**NIŽŠIE STREDNÉ
ODBORNÉ VZDELANIE**

5 CHARAKTERISTIKA SKUPINY ODBOROV VZDELÁVANIA

5.1 Popis vzdelávacieho programu

Vzdelávací program je určený pre žiakov, ktorí neúspešne skončili základnú školu. Cieľom vzdelávacieho programu na tomto stupni vzdelania je rozvoj osobnosti žiaka, príprava pre život v občianskej spoločnosti a pracovnú integráciu.

Vzdelávací program vytvára predpoklady pre získanie všeobecných a odborných vedomostí a kompetencií potrebných pre výkon povolania jednoduchých činností v textilnom a odevnom priemysle, službách zameraných na spoločné stravovanie a jednoduché práce v rezorte sociálneho zabezpečenia obyvateľov.

Vzhľadom na typ vzdelávania žiaci získajú vedomosti o rozvoľnených základných textilných surovinách, odevných a textilných materiáloch a ich efektívnom využití v rozličných formách v príprave, realizácii a ostatných etapách textilnej výroby. Osvoja si zručnosti v oblasti jednoduchých pracovných procesoch, v používaní menej náročných strojov a zariadení v textilnej, odevnej a špeciálnej výrobe, v ostatných technických zariadeniach a nástrojoch výroby pri spracovaní jednotlivých druhov odevných, textilných výrobkov a technickej konfekcie. Získajú vedomosti o jednoduchých a pomocných prácach v prevádzkach zameraných na prípravu a výdaj stravy, o pomocných a obslužných prácach v záhradníctve a o opatere sociálne odkázaných obyvateľov v domovoch sociálnych služieb. Získajú zručnosti súvisiace s prípravou a výdajom stravy, zručnosti súvisiace s pestovateľskými prácami v poľnohospodárstve a chove drobných úžitkových zvierat a s opaterou chorých, starých a inak odkázaných ľudí. Program je zameraný tiež na formovanie a rozvoj ich osobnosti, osvojenie si pracovných návykov, kladného prístupu k práci a zodpovednosti za odvedenú činnosť a zverené hodnoty.

Dôraz sa kladie na rozvoj kľúčových kompetencií aplikovať získané poznatky a návyky na jeho konkrétnu činnosť a situácie charakteristické pre jednoduché pracovné činnosti v textilnej, odevnej a špeciálnej výrobe od vstupného materiálu do výroby až po hotový výrobok, pre prácu s potravinami a prípravu stravy, pre pomocné práce v záhradníctve a poľnohospodárstve a pre opateru odkázaných ľudí so súčasným zreteľom na problematiku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ekonomické činitele a ekologické aspekty hlavne textilnej, špeciálnej a odevnej výroby, na hygienu potravín, sociálne cítenie, ale aj jeho názory a postoje občana.

Úlohou vzdelania je pripraviť odborne zdatných pomocných pracovníkov, uplatniteľných na trhu práce, súčasne schopných adaptovať sa na novo vzniknuté podmienky praxe vo výrobnom procese priemyselnej výroby, sféry služieb a vedenia domácnosti.

Vzdelávací program je spracovaný v súlade s novou koncepciou vzdelávania, obsahu, foriem, metód, stratégie a metód hodnotenia. Je koncipovaný s ohľadom na schopnosti žiakov, požiadavky praxe a umožňuje prípravu absolventa schopného prispôbiť sa meniacim sa podmienkam.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením platia všetky ustanovenia uvedené v tomto ŠVP. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienka prijímania na štúdium, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

5.2 Základné údaje

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné štúdium
Poskytnutý stupeň vzdelania¹⁾	Nižšie stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk/Jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Do 1. ročníka vzdelávacieho programu nižšieho stredného odborného vzdelávania môže byť prijatý uchádzač, ktorý neukončil vzdelávací program základnej školy v poslednom ročníku alebo posledný ročník neukončil úspešne
Spôsob ukončenia štúdia:	Záverečná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o záverečnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o záverečnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Výkon jednoduchých a pomocných kvalifikovaných prác s uplatnením vo veľkých, stredne veľkých aj malých firmách v textilnom, odevnom priemysle, špeciálnej výrobe a v oblasti stredných alebo drobných prevádzok, služieb, v oblasti stravovacích služieb, poľnohospodárskej výroby a sociálnych zariadení
Možnosti pokračovania v štúdiu na strednej škole:	Na štúdium odboru vzdelávania, ktorého úspešným absolvovaním získa žiak stredné odborné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie, môže byť prijatý žiak až po úspešnom získaní nižšieho stredného vzdelania

5.3 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Všetky požiadavky vychádzajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov (nariadení, vyhlášok, noriem ap.). Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygieny práce a požiarnej ochrana sú rovnako neoddeliteľnou súčasťou teoretického vyučovania a praktickej prípravy. Školy si vo svojich ŠKVP tieto požiadavky rozpracujú podľa konkrétneho učebného odboru.

Do učebných odborov môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotný stav posúdil a na prihláške potvrdil všeobecný lekár. V prípade zmenenej pracovnej schopnosti uchádzačov je potrebné lekárske posúdenie zdravotnej spôsobilosti.

6 PROFIL ABSOLVENTA

6.1 Celková charakteristika absolventa

Cieľom štúdia je dosiahnuť u absolventov úroveň vedomostí, ktorá má zodpovedať základným občianskym a spoločenským požiadavkám a potrebám. V nadväznosti na odborné teoretické a praktické vyučovanie si žiak osvojí vzťah a motiváciu k práci,

pracovným návykom a zručnostiam, s možnosťou následného primeraného pracovného uplatnenia.

Absolventi učebného odboru praktická žena po ukončení prípravy a úspešnom vykonaní záverečnej skúšky sú zaučenými alebo zaškolenými pracovníkmi pre vykonávanie jednoduchých pracovných operácií a činností v prevádzkach zameraných na výrobu textilnej konfekcie, pri pomocných prácach v kuchynských zariadeniach prevádzok spoločného stravovania a prácach so surovinami potravinového charakteru, pri pomocných prácach v záhradníctve a jednoduchej poľnohospodárskej výrobe a pri pomocných prácach v sociálnych zariadeniach. Ovládajú normy zaobchádzania s potravinami, s ich uskladňovaním a postupy spracovania jednotlivých potravín, zvládajú jednoduché a prípravné práce v záhradníctve a jednoduchej poľnohospodárskej výrobe a chove drobných úžitkových zvierat, ovládajú obslužné práce pri starostlivosti o deti, chorých a starých ľudí a základné hygienické požiadavky pri opatere odkázaných ľudí. Ovládajú vedomosti o výrobe textilných a odevných výrobkoch, vedomosti potrebné o ich údržbe.

Absolventi učebného odboru výroba konfekcie a textilná výroba po úspešnom ukončení prípravy na povolanie sú zaučenými alebo zaškolenými pracovníkmi pre vykonávanie jednoduchých pracovných operácií a činností v textilnej a odevnej výrobe, pre výrobu technickej konfekcie a špeciálnu výrobu, Dokážu samostatne vykonávať jednoduché pracovné činnosti podľa zaužívaného technologického a pracovného postupu. Naučenými pracovnými návykmi si samostatne pripravujú pracovisko a volia vhodné, menej náročné pracovné prostriedky, nenáročné pracovné postupy, využívajú jednoduché strojové zariadenia, nástroje a racionálne využívajú materiálne prostriedky. Poznajú a vykonávajú úkony údržby jednoduchých strojov a nástrojov,

Absolventi si osvoja základné zásady ochrany životného prostredia, bezpečnosti práce a hygieny svojho pracoviska. Vo vyučovacom procese sa okrem odbornej zložky naučia estetickému cíteniu, podľa možnosti si vyformujú svoju osobnosť, osvoja si základy etických a morálnych hodnôt spoločenského a občianskeho života.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami:

6.2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie ako výkonné štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie² ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedo-

² *Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie. 2006.*

mé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a sebatvoriť.

Absolvent má:

- vyjadrovať sa v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť ľahšie matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať jednoduché informácie,
- pracovať s elektronickou poštou.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolání.

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- diskutovať a pozorne počúvať druhých,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,

- predkladať vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom.

6.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent má:

- aplikovať základnú odbornú terminológiu svojho odboru,
- vysvetliť funkcie pracovných nástrojov používaných vo výrobe,
- popísať funkcie jednoduchých výrobných zariadení,
- na primeranej úrovni aplikovať primárne a pomocné techniky ,
- popísať ručné pracovné postupy v konkrétnej výrobe,
- vybrať a popísať pracovné postupy opráv chybných výrobkov,
- určiť na primeranej úrovni kvalitu výrobkov,
- zhodnotiť kvalitu výrobkov,
- opísať manipuláciu s materiálom, hotovými výrobkami,
- definovať baliaci a ajustačný proces,
- vymenovať kritéria o skladovaní hotových výrobkov,
- vymedziť základné zásady bezpečnosti práce a ochrany životného prostredia,
- pomenovať spôsob údržby strojov a zariadení,
- stanoviť zásady estetického cítenia.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- aplikovať citlivú a taktnú komunikáciu s ľuďmi,
- praktizovať na primeranej úrovni primárne a pomocné techniky a technológie,
- pracovať s nástrojmi, jednoduchými strojmi a zariadeniami používanými v danej výrobe,
- aplikovať jednoduché a menej náročné pracovné postupy,
- čítať odbornú dokumentáciu na primeranej úrovni a podľa nej zhotovovať výrobky,
- vykonať menej náročnú a jednoduchú údržbu používaných strojov a zariadení, nástrojov a čistenie pracovných pomôcok,
- komunikovať v jednoduchej odbornej terminológii
- skladovať a ošetrovať hotové výrobky a manipulovať s nimi,
- nakladať hospodárne so zverenými prostriedkami,
- uplatňovať zásady a opatrenia súvisiace s problematikou bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a pracovného prostredia, protipožiarnej ochrany a predpisy z oblasti ochrany a tvorby životného prostredia,
- používať ochranné pracovné prostriedky.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- samostatnosťou , zodpovednosťou, manuálnou zručnosťou a presnosťou,
- koordináciou pohybov, intenzitou vykonávania pracovných úkonov,
- schopnosťou komunikovať a pracovať v tíme,
- primeraným sebaodhadom, sebapoznaním,
- vytrvalosťou, odolnosťou voči pracovnej záťaži,
- iniciatívnosťou a adaptabilitnosťou,
- ochotou samostatne riešiť vzniknuté problémy.

7 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

7.1 Rámcový učebný plán pre 2-ročné učebné odbory:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ³	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	4	126
Odborné vzdelávanie	5	157,5
Disponibilné hodiny	51	1606,5
CELKOM	60	1890

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	4	126
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	5	157,5
Teoretické vzdelávanie	2	63
Praktická príprava	3	94,5
Disponibilné hodiny i)	51	1606,5
SPOLU	60	1890
Záverečná skúška		

7.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné učebné odbory:

- Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka štúdia, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania na štúdium, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie, ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 30 hodín a maximálne 32 hodín, za celé štúdium minimálne 60 hodín a maximálne 64 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v učebných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 31,5 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života

³ Minimálny počet týždenných hodín je 30 (rozpätie 30 – 32 hodín)

a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.

- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podľa podmienok školy.
- e) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- f) Na hodinách určených pre všeobecné vzdelávanie sa učia predmety podľa výberu školy. Škola uskutočňuje výber všeobecnovzdelávacích predmetov tak, aby podporila získanie všeobecných kompetencií žiakov na požadovanej úrovni. Zoznam všeobecnovzdelávacích predmetov, z ktorých si škola môže voľiť: slovenský jazyk a literatúra, cudzí jazyk, občianska náuka, dejepis, geografia, matematika, informatika, fyzika, chémia, biológia, etická/náboženská výchova (na cirkevných školách náboženstvo), umenie a kultúra, telesná a športová výchova. Predmet náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou alebo občianskou náukou (na cirkevných školách náboženstvo) je povinnou súčasťou vzdelávania.
- g) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- h) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- i) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou odborného výcviku. Na odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- j) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej odbornej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Na praktickú prípravu sa z kapacity disponibilných hodín vyčlení 43 hodín, na teoretické vyučovanie všeobecnovzdelávacích a odborných predmetov sa vyčlení 8 disponibilných hodín.
- k) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sa uskutočňujú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v druhom ročníku a trvá tri dni po šesť vyučovacích hodín.

7.3 Rámcový učebný plán pre 2-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁴	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelanie	5	157,5
Odborné vzdelanie	5	157,5
Disponibilné hodiny	50	1575
CELKOM	60	1890

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	5	157,5
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	5	157,5
Teoretické vzdelávanie	2	63
Praktická príprava	3	94,5
Disponibilné hodiny i)	50	1575
SPOLU	60	1890
Účelové kurzy/učivo		
Záverečná skúška		

7.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

- Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka štúdia, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania na štúdium, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie, ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 30 hodín a maximálne 32 hodín, za celé štúdium minimálne 60 hodín a maximálne 64 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v učebných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 31,5 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života

⁴ Minimálny počet týždenných hodín je 30 (rozpätie 30 – 32 hodín)

a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.

- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podľa podmienok školy.
- e) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- f) Na hodinách určených pre všeobecné vzdelávanie sa učia predmety podľa výberu školy. Škola uskutočňuje výber všeobecnovzdelávacích predmetov tak, aby podporila získanie všeobecných kompetencií žiakov na požadovanej úrovni. Zoznam všeobecnovzdelávacích predmetov, z ktorých si škola môže voľiť: vyučovací jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, cudzí jazyk, občianska náuka, dejepis, geografia, matematika, informatika, fyzika, chémia, biológia, etická/náboženská výchova (na cirkevných školách náboženstvo), umenie a kultúra, telesná a športová výchova. Predmet náboženská výchova (na cirkevných školách náboženstvo) v alternatíve s etickou výchovou alebo občianskou náukou je povinnou súčasťou vzdelávania.
- g) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- h) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- i) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou odborného výcviku. Na odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- j) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej odbornej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Na praktickú prípravu sa z kapacity disponibilných hodín vyčlení 43 hodín, na teoretické vyučovanie všeobecnovzdelávacích a odborných predmetov sa vyčlení 8 disponibilných hodín.
- k) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sa uskutočňujú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v druhom ročníku a trvá tri dni po šesť vyučovacích hodín.

8 VZDELÁVACIE OBLASTI

Odborné vzdelávanie má za cieľ viesť žiakov k systematickej výchove k pracovnej činnosti, k zvládnutiu jednoduchých úloh a úkonov v teoretickej a praktickej oblasti vzdelávania, k zvládnutiu celého okruhu učiva a jeho prehĺbovaniu, aby sa absolventi dokázali uplatniť vo výrobnej praxi. Vzdelávacie oblasti vymedzujú učivo, ktoré pred-

stavuje povinný základ odborného vzdelávania danej skupiny. Sú zvolené tak, aby tvorili ucelený súbor, ktorý vytvára predpoklady pre kvalitnú prípravu absolventov. Obsah štúdia musí zohľadňovať úroveň schopností žiakov a tomuto závažnému aspektu je potrebné prispôbiť obsahové časti štúdia ako aj formy, stratégiu a metódy vzdelávania, aby získané vedomosti a zručnosti vedeli aplikovať v praxi.

Prehľad vzdelávacích oblastí:

- 1) Teoretické vzdelávanie
- 2) Praktická príprava

8.1 Teoretické vzdelávanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Vzdelávacia oblasť teoretické vzdelávanie vymedzuje obsah teoretickej prípravy pre výkon povolania osvojenými technologickými postupmi v súlade s požiadavkami zákazníka a estetickými zásadami. Poskytuje žiakovi nevyhnutné vedomosti a zručnosti z oblasti používaných materiálov, strojov a zariadení s dôrazom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci.

V teoretickom vzdelávaní je obsah prípravy orientovaný na získanie základných teoretických vedomostí žiakov v oblasti textilného, odevného odboru, vedomostí zo špeciálnej výroby, pomocného a úžitkového textilného sortimentu výrobkov, v oblasti odboru spoločného stravovania, záhradníctva, poľnohospodárstva a sociálnej práce. Štúdium s dômyselne zostaveným študijným obsahom žiakovi zabezpečí dostatok vedomostí o získavaní, vlastnostiach, skladovaní surovín, základných materiálov, o nenáročných pracovných a výrobných procesoch, o primeraných technických prostriedkoch tak, aby sa mohli po úspešnom absolvovaní vzdelávania zaradiť do primeraného pracovného procesu a nájsť si dôstojné pracovné uplatnenie.

Aby absolvent Štátneho vzdelávacieho programu – nižšie stredné odborné vzdelanie, spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými jednoduchými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Teoretické vzdelávanie obsahuje vzdelávacie štandardy (výkonové aj obsahové štandardy) **spoločné** pre všetky učebné odbory na danom stupni vzdelania a **špecifické** vzdelávacie štandardy pre jednotlivé učebné odbory.

Spoločné vzdelávacie štandardy sú:

- **Ekonomické vzdelávanie** - zamerané na základné otázky sveta práce, finančnej gramotnosti, spotrebiteľskej výchovy a výchovy k podnikaniu,
- **Technické a technologické vzdelávanie** – zamerané na technické a technologické zariadenia výroby a bezpečnosť práce.

Špecifické vzdelávacie štandardy pre jednotlivé učebné odbory vymedzujú učivo pre jednotlivé učebné odbory vzhľadom na ich profiláciu. Oblasť zahŕňa najdôležitejšie poznatky nevyhnutné nielen pre uplatnenie absolventa na trhu práce, ale aj pre ďalšiu možnú vzdelávaciu orientáciu.

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY SPOLOČNÉ PRE VŠETKY UČEBNÉ ODBORY

Ekonomické vzdelávanie

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv.

Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- opísať svoje možnosti uplatnenia sa na trhu práce a svojho osobnostného a kariérneho rozvoja,
- opísať základné pravidlá plánovania a hospodárenia s peniazmi,
- vysvetliť postup pri reklamacii chybného tovaru,
- vysvetliť na príklade postup pri zakladaní remeselnej živnosti.

Prehľad obsahových štandardov

1. Svet práce
2. Pravidlá riadenia osobných financií
3. Spotrebiteľská výchova
4. Výchova k podnikaniu, malé a stredné podnikanie

Popis obsahových štandardov

Svet práce

Učivo je zamerané na osvojenie základných pojmov sveta práce, žiak sa učí o voľbe povolania, hodnotení vlastných schopností, o tom ako sa uchádzať o zamestnanie. Učí sa porozumieť pracovným podmienkam vzniku, zmeny a zániku pracovného pomeru. Žiak získava informácie o dôležitosti rozširovania nadobudnutých vedomostí a zručností cestou celoživotného vzdelávania, ako základu jeho osobnostného a kariérového rozvoja.

Pravidlá riadenia osobných financií

Obsah učiva je zameraný na orientáciu v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny. Žiak spoznáva základné pravidlá riadenia vlastných financií. Naučí sa orientovať v oblasti finančných inštitúcií za súčasného používania základných pojmov v oblasti finančnictva a sveta peňazí.

Spotrebiteľská výchova

Cieľom je naučiť žiaka orientovať sa v problematike spotrebiteľskej výchovy a ochrany práv spotrebiteľa, oboznámiť s právami a povinnosťami spotrebiteľa, so základmi reklamy z hľadiska spotrebiteľa, získať informácie o spotrebe a životnom prostredí, o výžive a spotrebiteľskej bezpečnosti.

Výchova k podnikaniu

Obsah učiva je zameraný na výchovu k podnikaniu, podstatu podnikateľskej činnosti a na rôzne formy malého a stredného podnikania a jeho podpore štátom. Žiak sa oboznamuje s problematikou finančného zabezpečenia súkromného podnikania, so základmi podnikateľskej etiky, učí sa zodpovednosti podnikania voči spotrebiteľom a štátu.

Technické a technologické vzdelávanie

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- používať jednoduchú odbornú terminológiu odboru,
- rozoznať menej náročné strojové vybavenie výroby a pracovné nástroje,
- popísať vybavenie pracovísk,
- popísať jednoduché zásady hospodárenia so zverenými prostriedkami,
- definovať základné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Technické a technologické zariadenia výroby
- 2) Bezpečnosť práce

Popis obsahových štandardov

Technické a technologické zariadenia výroby

Žiaci sa oboznamujú s účelovým vnútorným vybavením pracovísk, s druhmi náradia, pomôcok a jednoduchých strojových zariadení. Učia sa o správnej manipulácii a údržbe strojov, o používaní nástrojov, ich čistení a udržiavanie poriadku na pracoviskách. Oboznamujú sa s funkciami, obsluhou a využitím prídavných zariadení a ochranných prostriedkov. Učia sa hospodárskemu vzťahu k majetku.

Bezpečnosť práce

Obsahom časti vzdelávacieho programu je naučiť žiakov poznať základné zásady oblasti bezpečnosti práce, význam používania ochranných pracovných prostriedkov. Nebezpečnosť nesprávneho použitia strojového zariadenia a nástrojov, nepoužitia ochranných prostriedkov a nedodržiavanie prepísaných zásad BOZP. Oboznámenie sa s pracovnými povinnosťami pracovníka na pracovisku, so zásadami nenáročnej údržby používaných strojov a nástrojov.

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY ŠPECIFICKÉ PRE JEDNOTLIVÉ UČEBNÉ ODBORY

Praktická žena

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- aplikovať jednoduché a nenáročné odborné vedomosti v oblasti základných textilných a odevných materiálov,
- určiť vhodný materiál na určitý druh výrobku,
- popísať a aplikovať jednoduché pracovné postupy a technológie,
- definovať hygienické normy pre prácu s potravinami a základné postupy prípravy jedál,
- pomenovať pracovné a technologické postupy pri príprave jedál,
- definovať pracovné náradie a zariadenie pri príprave jedál,
- pomenovať a aplikovať spôsoby chovu a zužitkovania drobných zvierat,
- rozoznať zásady pri pestovaní rastlín, chove a opatere drobných zvierat,
- popísať zásady preventívnej ochrany a starostlivosti o zdravie,
- vysvetliť postupy pri poskytovaní primárnej zdravotnej pomoci,
- stanoviť postupy pri opatere detí, chorých a starých ľudí,
- vysvetliť úlohy a funkcie rodiny, význam partnerských a manželských vzťahov,
- popísať vedenie a udržiavanie domácnosti, zásady rodinného hospodárenia,
- stanoviť zásady estetického cítenia

- vysvetliť nutnosť dodržiavania agrotechnických postupov pri vykonávaní pestovateľských prác,
- popísať odborné zásady chovu a ošetrovania malých zvierat vo vlastných domácnostiach a poľnohospodárskych farmách.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Suroviny a materiály
- 2) Technické a technologické procesy

Popis obsahových štandardov

Suroviny a materiály

Obsah vzdelávacieho programu v tejto časti poskytuje jednoduché a elementárne teoretické vedomosti v oblasti základného materiálu textilnej a odevnej výroby, jeho použitia a vlastnosti, základné vedomosti o druhoch väzieb a pletení, výberu potravín a surovín na prípravu jedál, používaného zdravotníckeho materiálu, základného biologického materiálu používaného v poľnohospodárstve a chove drobných poľnohospodárskych zvierat, ich základné rozdelenie, spôsoby spracovania, úprav a použitia. Žiaci získajú vedomosti o základných zásadách ochrany životného prostredia.

Technické a technologické procesy

V obsahu tejto časti sú zaradené základné a menej náročné pracovné postupy a technológie, s ktorými sa žiaci oboznámia na teoretickom vyučovaní a ktoré sa využívajú pri jednoduchých odborných prácach. Okruhy učiva umožňujú žiakom získať prehľad o v prevádzkach na výrobu textilnej konfekcie, pri pomocných prácach v kuchynských zariadeniach prevádzok spoločného stravovania, pri pomocných prácach v záhradníctve a jednoduchej poľnohospodárskej výrobe a pri pomocných prácach v sociálnych zariadeniach. Získané vedomosti a poznatky potom môžu aplikovať v praktických cvičeniach na odbornom výcviku a pri výrobe finálnych výrobkov, alebo v praktickej práci v prevádzkach spoločného stravovania, poľnohospodárskej výroby, domovoch sociálnej starostlivosti. Získajú vedomosti o nenáročnom základnom strojom vybavení pracoviska, o spôsoboch údržby používaných strojoch a pracovných nástrojoch.

Výroba konfekcie

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- pomenovať ručné stehy a švy,
- popísať postup zhotovenia stehov a švov,
- popísať postup zhotovenia jednoduchého výrobku alebo jeho súčastí,
- rozlišovať symboly ošetrovania výrobkov,
- popísať oddeľovací, spájací, tepelnotvarovací a dokončovací proces,
- popísať baliaci a adjustačný proces,
- popísať spôsob skladovania hotových výrobkov,
- pomenovať základný a pomocný textilný a odevný materiál,
- rozoznať základné druhy textilných a odevných materiálov,
- popísať základné väzobné tkáčske väzby a pletiarenské techniky,
- čítať technickú dokumentáciu a podľa nej vedieť zhotoviť výrobok,
- orientovať sa v základných vzťahoch svojho odboru k životnému prostrediu a v zásadách jeho ochrany pred možnými negatívnymi vplyvmi.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Suroviny a materiály výroby
- 2) Technické a technologické procesy výroby

Popis obsahových štandardov

Suroviny a materiály výroby

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakom potrebné informácie o surovinách a materiáloch potrebných na zhotovenie výrobku, o ich vlastnostiach, úpravách a použití, správnom a hospodárnom zaobchádzaní pri skladovaní a spracovaní. Poskytuje základné vedomosti o druhoch väzieb a pletení, ich vplyv na použitie vo výrobe, spracovateľské vlastnosti, pomocné materiály a racionálne využívanie materiálov. Žiaci získajú vedomosti o základných zásadách ochrany životného prostredia.

Technické a technologické procesy výroby

V obsahu tejto časti sú zaradené základné a menej náročné pracovné postupy a technológie, s ktorými sa žiaci oboznámia na teoretickom vyučovaní a ktoré sa využívajú pri jednoduchých odborných prácach v príprave, realizácii výroby, adjustačných, baliacich a skladovacích procesoch textilnej, odevnej a *špeciálnej výroby, výroby technickej konfekcie a vo výrobe pomocných, úžitkových a technických textilných výrobkov* výroby. Získané vedomosti a poznatky potom môžu aplikovať v praktických cvičeniach na odbornom výcviku a pri výrobe finálnych výrobkov. Oboznámia sa so základnými zásadami a pomôckami ochrany zdravia pri práci a so základmi bezpečnostných predpisov. Získajú vedomosti o nenáročnom základnom strojovom vybavení pracoviska, o spôsoboch údržby používaných strojov a pracovných nástrojov.

Textilná výroba

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- určiť pôvod a druhy textilných surovín,
- rozoznať pomocné materiály textilnej výroby,
- vymedziť vlastnosti prírodných a chemických vlákien,
- charakterizovať jednoduché techniky skúšania textilných vlákien,
- rozoznať druhy a konštrukcie nití, priadze,
- definovať spôsoby úprav a zošľachťovanie nití, priadze,
- poznať zásady hospodárneho využitia textilných materiálov,
- popísať základné tkáčske a pletiarске väzby a graficky ich znázorniť,
- vysvetliť vplyv jednoduchej väzby na vlastnosti tkanín a pletení,
- určiť postup pri rozbere jednoduchej tkaniny a jednoduchej pleteniny,
- popísať spôsoby zisťovania chýb a určiť ich príčiny,
- popísať funkcie jednoduchých výrobných zariadení v zošľachťovni,
- určiť technologické postupy výroby v pradiarňach, tkáčovniach, pletiarňach,
- popísať jednoduché a menej náročné pracovné postupy spracovania textilných materiálov a výroby textílií,
- popísať dokončovacie procesy textilnej výroby,
- popísať základnú údržbu a ošetrovanie strojov a používaných zariadení v textilnom priemysle,
- rozoznať význam používania vhodných pracovných pomôcok, náradia, nástrojov a strojov pri jednotlivých výrobných procesoch,
- využívať zariadenia výpočtovej techniky na textilných strojoch,

- zhodnotiť príčiny nekvalitnej výroby, ich dopad na ekonomické procesy výroby.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Druhy vlákien, vlastnosti a použitie
- 2) Technologické postupy v procesoch textilnej výroby
- 3) Väzby a rozbory
- 4) Obsluha a údržba strojov a zariadení

Popis obsahových štandardov

Druhy vlákien, vlastnosti a použitie

Okruhy učiva umožňujú žiakom získať prehľad o jednotlivých druhoch textilných surovín, o druhoch textilných materiálov, o ich základných vlastnostiach, použití a o niťach. Súčasťou obsahu sú základné informácie o textilných odpadoch ako vedľajších produktoch spracovania surovín a možnosti ich praktického využitia. Žiaci sa oboznámia s rozdelením prírodných vlákien a získajú vedomosti o ich využití v textilnej výrobe na výrobu plošných textílií a pre technické účely. Naučia sa druhy chemických vlákien, ich vplyv na vlastnosti hotových výrobkov a možnosti ich využitia v priemysle. Získajú základné poznatky o spracovaní vlákien na nite, o ich rozdelení a využití pri výrobe plošných textílií o kvalite výroby a možných chybách. Osvoja si spôsoby úpravy a zošľachtovanie priadzí a nití.

Technologické postupy v procesoch textilnej výroby

V obsahu tejto časti sú zaradené základné a menej náročné pracovné postupy a technológie, s ktorými sa žiaci oboznámia na teoretickom vyučovaní a ktoré sa využívajú pri jednoduchých odborných prácach v príprave, realizácii výroby, adjustačných, baliacich a skladovacích procesoch textilnej výroby. Žiaci si osvoja odbornú terminológiu a platné názvoslovie odboru. Poznajú rozdelenie a organizáciu textilného priemyslu, získajú vedomosti o výrobe v pradiarňach a pletiarňach, o výrobách ostatných textílií, o zošľachtovaní vyrobených textílií a o obsluhu strojov v rámci technologických postupov. Osvoja si spôsoby a možnosti opravy, nehody a chyby pri jednotlivých operáciách počas výroby. Žiaci získajú vedomosti o nových technológiách, textilných materiáloch a moderných spôsoboch organizácie práce a zhodnocovanie kvality.

Väzby a rozbory

Žiaci získajú vedomosti o základných tkáčskych a pletiarских väzbách a o pojmoch, ktoré tvoria základ na výkon dokončovacích a kontrolných prác v oblasti tkáčovní, pletiarňí a zošľachtovní. Cieľom obsahového okruhu je získanie prehľadu o bežne vyrábaných a používaných tkaninách a pleteninách so základnými väzbami, ich vlastností a použitia. Poznajú nevyhnutnosť používania správneho názvoslovia v oblasti väzieb a rozborov tkanín a pletenín, rozoznávajú základných väzieb a správny postup pri rozbere tkaniny a pleteniny a aplikácie získaných vedomostí v praktickej činnosti a ich vplyv na použitie vo výrobe.

Obsluha a údržba strojov

Žiaci získajú vedomosti o pracovných pomôckach, nástrojoch strojoch, ich častiach a výrobných zariadeniach používaných v textilnej výrobe. Učivo je zamerané na teoretické zvládnutie činností spojených s obsluhou jednotlivých strojov a zariadení textilnej výroby. Na základe získaných vedomostí dokážu vykonať základnú údržbu, pravidelnú kontrolu a ošetrovanie strojov a zariadení. Získajú základné informácie

o možnostiach využívania prvkov elektroniky a výpočtovej techniky na strojoch a zariadeniach v textilnej výrobe.

8.2 Praktická príprava

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Vo vzdelávacej oblasti praktická príprava, ktorá je najdôležitejšou časťou prípravy na povolanie, si žiaci osvojujú zručnosti a pracovné návyky potrebné pre výkon pracovných činností. Cieľom vzdelávacej oblasti je poskytnúť žiakom schopnosť vedieť aplikovať základné odborné vedomosti do praxe. Praktická príprava rozvíja u žiakov odborné zručnosti potrebné pre pomocné pracovné činnosti podľa profilácie. Žiaci sa prakticky oboznamujú so základnými technickými a technologickými postupmi dôležitými pre vykonávanie zvoleného povolania. V praktickej príprave sa žiaci zoznámia s povinnosťami pracovníka, v premyslene orientovaných praktických činnostiach žiaci uplatňujú získané teoretické vedomosti, osvojujú si pracovné návyky a plnenie pracovných povinností. V praxi si osvoja jednoduché a nenáročné pracovné postupy a technológie, naučia sa zaobchádzať s jednoduchými strojovými zariadeniami a s ich čistením a údržbou, prácou s nástrojmi a ich udržiavanie. Osvoja si pracovné návyky dodržiavania pracovnej disciplíny, poriadku na pracovisku, dodržiavanie ochrany pred úrazmi a používanie ochranných prostriedkov. Osvoja si udržiavanie žiaducej hygieny pracoviska, hospodárne využívanie zverených prostriedkov a vytváranie dobrých pracovných vzťahov.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané vzdelávacím štandardom - výkonovými a obsahovými štandardmi.

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY SPOLOČNÉ PRE VŠETKY UČEBNÉ ODBORY

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent vie:

- aplikovať získané vedomosti z teoretickej prípravy do praxe,
- uplatňovať zásady a opatrenia súvisiace s problematikou bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a pracovného prostredia, protipožiarnej ochrany a predpisy z oblasti ochrany a tvorby životného prostredia,
- vykonávať jednoduché a nenáročné pracovné postupy,
- ovládať využívanie jednoduchých strojových zariadení, ich čistenie a povinnú údržbu,
- osvojiť si nenáročnú odbornú terminológiu, využívať ju pri práci,
- využívať ochranné prostriedky pri práci.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
- 2) Pracovisko a odborná práca

Popis obsahových štandardov

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Učivo je zostavené pre získanie návykov dodržiavania pracovnej disciplíny, zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, o hygiene pri práci a na pracovisku. čo je nepochybne veľmi dôležitý činiteľ výchovy a vzdelávania k pracovným návykom a pri

ich dôslednom dodržiavaní sa stane aj neoddeliteľnou súčasťou pracovných zvyklostí pracovníka a je aj predpokladom kvalitného prístupu k práci a pracovného postoja jedinca. Učivo je zamerané na oboznámenie sa žiakov s pracovným prostredím, pracovnými pomôckami, materiálmi, náradím, na získanie zručnosti v používaní materiálov, pomôcok a náradia, správnom výbere vhodných pomôcok pre konkrétnu prácu. Žiaci sa naučia správne zaobchádzať s pracovnými pomôckami, pochopia nutnosť dodržiavanie BOZP a používania pracovných ochranných pomôcok.

Pracovisko a odborná práca

Žiak si má v praktickej príprave osvojiť základné a jednoduché návyky pracovných činností na pracovisku, získať zručnosť v jednoduchých pracovných postupoch. Musí získať pracovné návyky v jednotlivých pracovných postupoch, z ktorých musí vedieť správne zvoliť postup pri zadaní nenáročného výrobného procesu. Musí si osvojiť používanie správnej odbornej terminológie, pracovať s jednoduchou technickou dokumentáciou a podľa nej vykonávať jednoduché pracovné činnosti a zhotovovať výrobky. Musí získať návyky dodržiavania hygieny a čistoty pracoviska, osvojiť si pravidelnú údržbu jednoduchých strojov a nástrojov, osvojiť si dodržiavanie pracovnej disciplíny a poriadku na pracovisku a udržiavať dobré pracovné a medziľudské vzťahy.

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY ŠPECIFICKÉ PRE JEDNOTLIVÉ UČEBNÉ ODBORY

Praktická žena

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent vie:

- praktizovať základnú starostlivosť o dieťa, dospelého a osobu odkázanú na pomoc iných,
- udržiavať čistotu a poriadok v domácnosti, viesť domáci rozpočet,
- pracovať s jednoduchými zariadeniami a nástrojmi v kuchyni,
- nakúpiť a správne uskladniť potraviny,
- praktizovať ručné práce základnými technikami vyšívania, háčkovania a pletenia,
- zhotoviť a opraviť formou ručného a strojového šitia jednoduché výrobky textilnej konfekcie,
- vykonať úpravu materiálu pred šitím a po zhotovení výrobku,
- vykonať predbežnú a hlavnú úpravu pri spracovaní potravín a príprave jedál,
- pripraviť pôdu, výsadbu rastlín a ošetrovať rastliny počas vegetácie,
- vykonať zber produktov a uskladnenie úrody,
- praktizovať zásady a spôsoby ošetrovania, chovu a zužitkovania drobných zvierat.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Príprava pre život a pracovnú integráciu

Popis obsahových štandardov

Príprava pre život a pracovnú integráciu

Učivo je zostavené na získanie potrebných zručnosti a návykov nevyhnutných na praktické zvládnutie prípravy jedál, šitia a ručných prác, pestovateľských a chovateľských činností. Žiaci si ujasňujú väzby medzi technologickým postupom a použitým výrobným zariadením, získajú prehľad o jednotlivých výrobných procesoch, postupujú od jednotlivých pracovných úkonov k zložitejším. Oboznamujú sa so všetkými nástrojmi, náradím, pracovnými strojmi a progresívnou technikou, s jej obsluhou

a údržbou. Poznávacie proces žiakov je organizovaný tak, aby si manuálne zručnosti a návyky osvojovali na základe pochopenia podstaty pracovnej činnosti. Cieľom je výchova všestranne harmonicky rozvinutej osobnosti.

Výroba konfekcie

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má

- vyhotoviť základné ručné stehy na výrobku,
- vykonávať jednoduché opravy a úpravy pri zhotovení výrobku,
- zhotoviť jednoduchý výrobok,
- praktizovať jednoduché pracovné činnosti,
- čítať nenáročnú technickú dokumentáciu a podľa nej zhotovovať výrobok v uspokojivej kvalite,
- zistiť meraním telesné rozmery,
- vyžehliť hotový výrobok ale aj vyhotoviť operácie súvisiace s medzioperačným žehlením,
- rozoznať chyby na výrobku a opraviť ich,
- pracovať na jednoduchých strojových zariadeniach, jednoihlovom šijacom stroji, obnitkovacom stroji a žehliacom stroji,
- pripravovať, ošetrovať a udržiavať výrobok,
- dodržiavať predpísanú kvalitu,
- hospodárne zaobchádzať **s materiálom a energiami.**

Prehľad obsahových štandardov

1) Technologické postupy

Popis obsahových štandardov

Technologické postupy

Obsahový okruh poskytuje komplexné využitie a aplikáciu teoretických poznatkov v praxi. Cieľom je osvojiť si jednoduché manuálne zručnosti, pracovné činnosti v jednotlivých úsekoch výroby, zhotovovať súčiastky, súčasti i jednoduché finálne výrobky. Žiaci sa naučia používať pracovné pomôcky, náradie, stroje a zariadenia, manipulovať s materiálom a spracúvať ho.

Textilná výroba

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má

- dodržiavať predpísanú kvalitu výroby,
- používať spôsoby a techniky výroby textilných materiálov v priemyselnej a remeselnej výroby,
- obsluhovať jednoduché strojové zariadenie, ich čistenie a povinnú údržbu,
- vyhotoviť základné druhy tkáčskych a pletiarских väzieb,
- pracovať hospodárne s materiálom a surovinami, s energiou, so strojmi a zariadeniami v konkrétnych technologických procesoch,
- zhotoviť rozbor tkaniny a pleteniny v základných väzbách,
- dodržiavať technologickú disciplínu, normy, parametre kvality, výrobkov a služieb,
- používať jednoduché aplikačné programy výpočtovej techniky pri riešení jednoduchých praktických úloh,

- overovať zaužívaným spôsobom základné vlastnosti textilných vlákien a materiálov,
- zhotoviť jednoduché preparáty textilných vlákien,
- dodržiavať stanovené normy spotreby textilných materiálov s ohľadom na ich hospodárne použitie.
- opravovať vzniknuté chyby výrobkov, väzieb.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Miesto výkonu pracovných činností
- 2) Základné pracovné operácie

Popis obsahových štandardov

Miesto výkonu pracovných činností

Učivo je zamerané na oboznámenie sa s pracoviskom praktickej prípravy, na osvojenie spôsobov organizácie práce, získavanie zručnosti v manipulácii so strojmi a zariadeniami. Žiaci získajú návyky pri vykonávaní konkrétnej pracovnej činnosti a zásady správneho používania ochranných pomôcok. Naučia sa udržiavať pracovisko v náležitej úprave.

Základné pracovné operácie

Obsah učiva je zameraný na oboznámenie s hlavnými pracovnými činnosťami príslušného odboru. V pomocných a jednoduchých pracovných operáciách pri zhotovovaní časti výrobkov podľa základných technologických postupov žiaci získajú zručnosti v používaní nástrojov, pracovných pomôcok, strojov a zariadení.

**Skupina
učebných odborov**

31 TEXTIL A ODEVNÍCTVO

STUPEŇ VZDELANIA:

**STREDNÉ
ODBORNÉ VZDELANIE**

9 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

9.1 Popis vzdelávacieho programu

Cieľom vzdelávacieho programu 31 Textil a odevníctvo je vymedzenie záväzných požiadaviek, ktoré vedú k formovaniu osobnosti absolventa schopného kvalifikovane vykonávať prácu na zodpovedajúcej pracovnej pozícii.

Vzdelávací program vytvára predpoklady pre získanie všeobecných a odborných vedomostí – znalosti, schopnosti, zručnosti potrebných na vykonávanie pracovných činností na trhu práce a kompetencií potrebných pre výkon povolania v textilnom a odevnom priemysle a službách. Žiaci získajú vedomosti o surovinách, materiáloch a ich efektívnom využití vo výrobe, zručnosti v oblasti technológií, v používaní náradia, pomôcok, strojov a zariadení pri výrobe jednotlivých druhov odevných, textilných výrobkov, technickej konfekcie a špeciálnej výrobe. Program je zameraný tiež na formovanie technickej konfekcie a rozvoj ich organizačných schopností a zodpovedného prístupu k práci.

Dôraz sa kladie na rozvoj kľúčových kompetencií aplikovať poznatky všeobecného charakteru na konkrétne situácie charakteristické pre textilnú, odevnú a špeciálnu výrobu, a výrobu technickej konfekcie od vstupného materiálu do výroby až po hotový výrobok, so súčasnou orientáciou na problematiku bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, pracovného prostredia, protipožiarnej ochrany, ekonomické a ekologické aspekty textilnej, odevnej, špeciálnej výroby a výroby technickej konfekcie.

Úlohou vzdelania je pripraviť remeselne zdatných odborníkov, uplatniteľných na trhu práce, súčasne schopných adaptovať sa na novo vzniknuté podmienky praxe vo výrobnom procese priemyselnej výroby, avšak aj odborníkov pripravených uplatniť sa v oblasti súkromného podnikania.

V rámci teoretickej prípravy v odborných učebniach a triedach si žiaci osvojujú základné teoretické poznatky podľa konkrétnych odborov. Získané teoretické vedomosti uplatňujú pod vedením majstrov odbornej výchovy v odbornom výcviku, kde sa ich základné odborné zručnosti v odborných činnostiach utvárajú, rozvíjajú a upevňujú v samostatnej práci. K prehĺbeniu odbornej prípravy slúži spolupráca s výrobnou prácou, prostredníctvom výkonu odbornej praxe v reálnych podmienkach zamestnávateľa a odborné exkurzie.

Vzdelávací program je spracovaný v súlade s novou koncepciou vzdelávania, obsahu, foriem, metód, stratégie a metód hodnotenia. Je koncipovaný s ohľadom na požiadavky praxe v odvetví textilnej a odevnej výroby a umožňuje prípravu absolventa schopného prispôbiť sa meniacim podmienkam slovenského aj európskeho trhu práce.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením platia všetky ustanovenia uvedené v tomto štátnom vzdelávacom programe. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie iné) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

9.2 Základné údaje

3-ročné stredné odborné vzdelanie

Dĺžka štúdia:	3 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk/Jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Záverečná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o záverečnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Výučný list
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Kvalifikovaní remeselníci s uplatnením vo veľkých, stredne veľkých aj malých firmách v textilnom, odevnom priemysle, špeciálnej výrobe, pri výrobe technickej konfekcie, v službách a v oblasti stredného alebo drobného podnikania.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Vzdelávacie programy nadstavbového štúdia pre absolventov 3. ročných učebných odborov. Špeciálne kurzy, ktoré umožňujú rozšíriť odbornú kvalifikáciu absolventov.

9.2 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Do učebných odborov 31 Textil a odevníctvo môžu byť prijatí len uchádzači nad päťnásť rokov veku s dobrým zdravotným stavom. Uchádzač ktorí má zmenenú pracovnú schopnosť, pripojí k prihláške potvrdenie všeobecného lekára o schopnosti študovať zvolený odbor podľa všeobecne záväzných právnych predpisov o prijímaní na štúdium na stredné školy.

10 PROFIL ABSOLVENTA

10.1 Celková charakteristika absolventa

Absolventi vzdelávacieho programu sú pripravení na výkon odborných činností v povolaniach textilného, technického a odevného odvetvia, v špeciálnej výrobe a výrobe technickej konfekcie, ktoré majú remeselnícky charakter a vyššie nároky na odborné znalosti, schopnosti a manuálne zručnosti.

Teoretickú aj praktickú odbornú prípravu tvorí učivo spracované v jednotlivých obsahových okruhoch so zameraním na zásady materiálovej, technologickej, konštrukčnej a výtvarnej prípravy, ekonomicko-spoločenských a ekologických zákonitostí a jeho aplikáciu v praktických činnostiach. Absolventi ovládajú zodpovedajúcu odbornú terminológiu, majú osvojené poznatky o materiálovej a surovinovej základni, poznajú obsluhu jednoduchých a špeciálnych strojov a zariadení. Vedia plniť svoje pracovné

úlohy spojené s ich konkrétnym pracovným zaradením, s prihliadaním na plnenie zadefinovaných ekonomických a ekologických požiadaviek výroby a služieb príslušného odvetvia, so súčasným dodržiavaním pracovnej disciplíny, zásad a opatrení spojených s úlohami na úseku činnosti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, pracovného prostredia a protipožiarnej ochrany.

Ďalší odborný rozvoj absolventov a získanie vyššej úrovne vzdelania absolventov umožňuje odborná príprava v nadväzujúcich študijných odboroch, v nadstavbovej forme štúdia.

Po ukončení štúdia získajú výučný list a sú spôsobilí samostatne vykonávať odborné práce vo veľkých, stredných a malých firmách textilného a odevného priemyslu, špeciálnej výrobe, pri výrobe technickej konfekcie alebo v samostatnom podnikaní v oblasti výroby a poskytovania služieb.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami :

10.2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas svojho celého života. Kľúčové kompetencie ako výkonnové štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie⁵ ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

a) **Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote**

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať bežné pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

⁵ *Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie. 2006.*

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a sebatvoriť.

Absolvent má:

- spoľahlivo vyjadrovať sa v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- vyjadrovať sa v jednom cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť bežné matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať so základnými informačno-komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolani.

Absolvent má:

- prejaviť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať a pozorne počúvať druhých,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,

- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

10.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent má:

- používať odbornú terminológiu textilného, technického a odevného priemyslu,
- oznať rozdelenie textilných a odevných materiálov, ich vlastnosti a použitie,
- popísať základné tkáčske a pletiarске väzby,
- urobiť technickú dokumentáciu na výrobok,
- ovládať najpoužívanjšie technologické postupy,
- popísať postupy základnej údržby a ošetrovania strojov a zariadení,
- popísať zásady hospodárneho využívania surovín, materiálov, energií, strojov a zariadení pri dodržiavaní požiadaviek na ekológiu, ochranu a tvorbu životného a pracovného prostredia,
- popísať princípy práce s výpočtovou technikou,
- pomenovať spôsob údržby strojov a zariadení,
- stanoviť zásady estetického cítenia,
- uplatňovať zásady a opatrenia súvisiace s problematikou bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a pracovného prostredia, protipožiarnej ochrany a predpisy z oblasti ochrany a tvorby životného prostredia.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- postupovať pri výrobe podľa určeného technologického postupu,
- vyhotoviť produkt požadovanej akosti v súlade s platnými normami v textilnom, a odevnom priemysle, špeciálnej výrobe a výrobe technickej konfekcie,
- vytvoriť technickú dokumentáciu vybraného výrobku,
- vytvoriť technologický postup zhotovenia vybraného výrobku,
- aplikovať správne technologické postupy pri priemyselnom vyhotovení výrobkov textilnej a odevnej výroby, špeciálnej výroby a výroby technickej konfekcie,
- pracovať na jednotlivých strojoch a výrobných zariadeniach s uplatňovaním a dodržiavaním ustanovení všeobecne záväzných a interných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a pracovného prostredia, protipožiarnej ochrany, ochrany a tvorby pracovného a životného prostredia,
- vykonať základnú údržbu a ošetrovanie používaných strojov a výrobných zariadení,
- postupovať hospodárne pri manipulácii s materiálmi, surovinami, energiou, strojmi a výrobnými zariadeniami,
- aplikovať technické normy v praktickej činnosti pri výrobe jednotlivých výrobkov,
- vykonať odstránenie výrobných chýb,
- pracovať samostatne, kontrolovať priebežne kvalitu vykonaných operácií,
- kontrolovať a zhodnotiť kvalitu zhotoveného výrobku,
- prispôbovať sa novým požiadavkám výrobného procesu, vyvolaným potrebami praxe,
- pracovať s nástrojmi, strojmi a zariadeniami, ktoré sa používajú v danej výrobe,
- vykonať údržbu používaných strojov a zariadení, nástrojov a čistenie pracovných pomôcok,
- skladovať, manipulovať a ošetrovať hotové výrobky,
- opraviť vzniknuté chyby na výrobku, väzbe.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- komunikatívnosťou,
- schopnosťou pracovať v kolektíve,
- schopnosťou prezentovať výsledky svojej práce,
- spoľahlivosťou, primeraným sebaopoznaním, schopnosťou ovládať svoje konanie a prijímať kritiku, trpezlivosťou,
- zodpovedným plnením povinností a osvojenou pracovnou disciplínou,
- morálnymi zásadami, schopnosťou vzájomného porozumenia,
- pozitívnym vzťahom k firme ,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru
- rešpektovaním estetických a etických hodnôt
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam.

11 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

11.1 Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁶	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	15	480
Odborné vzdelávanie	25	800
Disponibilné hodiny	59	1888
CELKOM	99	3168

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	15	480
Jazyk a komunikácia		
Človek, hodnoty a spoločnosť		
Zdravie a pohyb		
Iné všeobecnovzdelávacie oblasti		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	25	800
Teoretické vzdelávanie	14	448
Praktická príprava	11	352
Disponibilné hodiny i)	59	1888
SPOLU	99	3168
Účelové kurzy/učivo		
Záverečná skúška		

11.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských

⁶ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov.

- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie, ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 99 hodín, maximálne 105 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v učebných odboroch sa realizuje v 1. a 2. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 3. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- f) Na hodinách určených pre všeobecné vzdelávanie sa povinne vyučujú predmety zo vzdelávacích oblastí: Jazyk a komunikácia (slovenský jazyk a literatúra, cudzí jazyk), Zdravie a pohyb (telesná a športová výchova), Človek, hodnoty a spoločnosť (náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou alebo občianskou náukou). Ak súčasťou obsahu odborného vzdelávania nie je problematika informačných a komunikačných technológií, vyučuje sa povinne aj predmet informatika. Ďalšie predmety všeobecnovzdelávacej zložky si volí škola na základe návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Časová dotácia všeobecnovzdelávacích predmetov je v kompetencii školy. Škola uskutočňuje výber všeobecnovzdelávacích predmetov tak, aby podporila získanie kľúčových kompetencií žiakov na požadovanej úrovni. Zoznam všeobecnovzdelávacích predmetov, z ktorých si škola môže voliť: občianska náuka, dejepis, geografia, matematika, informatika, fyzika, chémia, biológia, umenie a kultúra.
- g) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- h) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- i) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov v rozsahu minimálne 1520 hodín za štúdium, čo je podmienkou vykonania záverečnej skúšky. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) a odborného výcviku. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpi-

sov. Počet žiakov na jedného majstra odbornej výchovy je stanovený všeobecne záväznými právnymi predpismi.

- j) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. **Na praktickú prípravu sa z kapacity disponibilných hodín vyčlení 36,5 hodín, na teoretické vyučovanie všeobecno-vzdelávacích a odborných predmetov sa vyčlení 22,5 disponibilných hodín.**
- k) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sa uskutočňujú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Trvá tri dni po šesť hodín.

11.3 Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁷	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	18,5	592
Odborné vzdelávanie	25	800
Disponibilné hodiny	55,5	1776
CELKOM	99	3168

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín vo vzdelávacom programe
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	18,5	592
Jazyk a komunikácia		
Človek, hodnoty a spoločnosť		
Zdravie a pohyb		
Iné všeobecno-vzdelávacie oblasti		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	25	800
Teoretické vzdelávanie	14	448
Praktická príprava	11	352
Disponibilné hodiny i)	55,5	1776
SPOLU	99	3168
Účelové kurzy/učivo		
Záverečná skúška		

11.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

⁷ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie, ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 99 hodín, maximálne 105 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v učebných odboroch sa realizuje v 1. a 2. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 3. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- f) Na hodinách určených pre všeobecné vzdelávanie sa povinne vyučujú predmety zo vzdelávacích oblastí: Jazyk a komunikácia (slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národností a literatúra, cudzí jazyk), Zdravie a pohyb (telesná a športová výchova), Človek, hodnoty a spoločnosť (náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou alebo občianskou náukou). Ak súčasťou obsahu odborného vzdelávania nie je problematika informačných a komunikačných technológií, vyučuje sa povinne aj predmet informatika. Ďalšie predmety všeobecnovzdelávacej zložky si volí škola na základe návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Časová dotácia všeobecnovzdelávacích predmetov je v kompetencii školy. Škola uskutočňuje výber všeobecnovzdelávacích predmetov tak, aby podporila získanie kľúčových kompetencií žiakov na požadovanej úrovni. Zoznam všeobecnovzdelávacích predmetov, z ktorých si škola môže voľiť: občianska náuka, dejepis, geografia, matematika, informatika, fyzika, chémia, biológia, umenie a kultúra.
- g) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- h) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- i) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov v rozsahu minimálne 1520 hodín za štúdium, čo je podmienkou vykonania záverečnej skúšky. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách

a pod.) a odborného výcviku. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného majstra odbornej výchovy je stanovený všeobecne záväznými právnymi predpismi.

- j) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. **Na praktickú prípravu sa z kapacity disponibilných hodín vyčlení 36,5 hodín, na teoretické vyučovanie všeobecnovzdelávacích a odborných predmetov sa vyčlení 18 disponibilných hodín.**
- k) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sa uskutočňujú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Trvá tri dni po šesť hodín.

12 VZDELÁVACIE OBLASTI

Odborné vzdelávanie v skupine odborov 31 Textil a odevníctvo vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia - odboru, pre ktoré sa pripravujú. Základným cieľom je osvojenie teoretických vedomostí a praktických zručností potrebných pre zvládnutie celého obsahu učiva. Vo vzdelávacom procese žiaci získavajú a upevňujú si znalosti, schopnosti, zručnosti a návyky nevyhnutné pre výkon budúceho povolania. Naučia sa čítať výrobné výkresy výrobkov, pracovať podľa technologických a konštrukčných postupov, rozpoznávať a efektívne a hospodárne využívať suroviny, materiály, obsluhovať stroje a výrobné zariadenia a pracovať s ohľadom na ekonomiku a ekológiu výroby a služieb príslušného odvetvia. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia, hygieny práce, pracovného prostredia a protipožiarnej ochrany.

Prehľad vzdelávacích oblastí

- 1) Teoretické vzdelávanie
- 2) Praktická príprava

12.1. Teoretické vzdelávanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

V teoretickom vzdelávaní obsah učiva umožní pochopiť význam a osvojiť si princípy fungovania jednoduchých a špeciálnych strojov, výrobných zariadení a pracovných pomôcok používaných v technologických procesoch daného odboru, pri rešpektovaní zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a pracovného prostredia, protipožiarnej ochrany, zásad a opatrení na zabezpečenie ochrany a tvorby pracovného a životného prostredia.

Teoretické vzdelávanie obsahuje vzdelávacie štandardy (výkonové aj obsahové štandardy) **spoločné** pre všetky učebné odbory na danom stupni vzdelania a **špecifické** vzdelávacie štandardy pre jednotlivé učebné odbory.

Spoločné vzdelávacie štandardy sú:

- **Ekonomické vzdelávanie** - zamerané na základné otázky ekonomiky, sveta práce, finančnej gramotnosti, spotrebiteľskej výchovy a výchovy k podnikaniu,
- **Vzdelávanie o surovinách a materiáloch** - zamerané na získanie prehľadu o surovinách a materiáloch, ich vlastnostiach a úlohe, používaných v technologických procesoch textilného, technického a odevného priemyslu, pri špeciálnej výrobe a výrobe technickej konfekcie.
- **Technické a technologické vzdelávanie** – zamerané na základný prehľad o technologických postupoch používaných v odevnej, textilnej špeciálnej výrobe a výrobe technickej konfekcie.

Špecifické vzdelávacie štandardy vymedzujú učivo pre jednotlivé učebné odbory vzhľadom na ich profiláciu. Oblasť zahŕňa najdôležitejšie poznatky nevyhnutné nielen pre uplatnenie absolventa na trhu práce, ale aj pre ďalšiu možnú vzdelávaciu orientáciu.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY SPOLOČNÉ PRE VŠETKY UČEBNÉ ODBORY

Ekonomické vzdelávanie

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv.

Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- vysvetliť základné ekonomické pojmy potreby a spotreba, uspokojovanie potrieb, statky a služby, výroba a výrobné faktory,
- popísať trh a formy trhov,
- vysvetliť rozdiel medzi hospodárstvom a hospodárením,
- posúdiť svoje zdravotné, osobnostné a kvalifikačné predpoklady pre výkon svojho povolania, možnosti ďalšieho štúdia a profesijnej orientácie,
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním,
- vysvetliť na príklade postup pri uzatváraní pracovnej zmluvy a skončenie pracovného pomeru,
- vyjadriť vlastnými slovami zabezpečenie základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny,
- vysvetliť význam bánk v ekonomike,
- vysvetliť vlastnými slovami podstatu zveľadovania a ochrany svojho majetku,
- popísať základné právne formy podnikania a ich základné črty,
- posúdiť vhodné formy podnikania v svojom odbore,
- opísať na príklade základné povinnosti podnikateľa voči štátu,

- vysvetliť problematiku práv a povinností spotrebiteľa,
- popísať vplyv spotreby na životné prostredie,
- vysvetliť pojmy reklama, zavádzajúca reklama, priamy predaj, gamblerstvo.

Prehľad obsahových štandardov

1. Ekonomika
2. Svet práce
3. Pravidlá riadenia osobných financií
4. Výchova k podnikaniu
5. Spotrebiteľská výchova

Popis obsahových štandardov

Ekonomika

Žiak si osvojí odborné ekonomické pojmy a kategórie. Obsah vzdelávania vedie k porozumeniu základných vzťahov v trhovej ekonomike, k získaniu vedomostí o fungovaní trhu, jeho subjektoch a základných prvkoch trhu. Súčasťou odborného obsahu sú vedomosti o ekonomike podniku, základných podnikových činnostiach, hospodárení a postavení podniku na trhu.

Svet práce

Obsah vzdelávania zahŕňa učivo o základných pojmoch vo svete práce, o voľbe povolania, hodnotení vlastných schopností, vzdelávaní a príprave podľa voľby povolania, o tom ako sa uchádzať o zamestnanie. Žiak získa informácie o pracovnom trhu, oboznámi sa s problematikou ponuky a dopytu po pracovných miestach a s tým súvisiacimi informačnými, poradenskými a sprostredkovateľskými službami z hľadiska domácich, zahraničných možností.

Žiak získava informácie o dôležitosti rozširovania nadobudnutých vedomostí a zručností cestou celoživotného vzdelávania, ako základu jeho osobnostného a kariérového rozvoja.

Pravidlá riadenia osobných financií

Obsah učiva je zameraný na orientáciu v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny. Žiak získava vedomosti o základných pravidlách riadenia vlastných financií a naučí sa rozoznávať riziká v ich riadení. Súčasťou poznatkov je orientácia v oblasti finančných inštitúcií za súčasného používania základných pojmov v oblasti finančníctva a sveta peňazí.

Výchova k podnikaniu

Učivo je zamerané na oboznámenie s podstatou podnikateľskej činnosti, jednotlivými formami podnikania a ich charakteristikou. Žiak získava základné vedomosti o právnej úprave pracovnoprávných vzťahov v podnikaní. Oboznamuje sa s problematikou finančného zabezpečenia súkromného podnikania, učí sa o význame podnikateľského zámeru, jeho štruktúre a obsahu, o základoch podnikateľskej etiky, ako aj o zodpovednosti podnikateľa voči spotrebiteľom a štátu.

Spotrebiteľská výchova

Učivo je zamerané na orientáciu v problematike spotrebiteľskej výchovy a ochrany práv spotrebiteľa. Žiaci sa oboznámia so základnými právami a povinnosťami občana – spotrebiteľa, za súčasného rozvíjania povedomia k uplatňovaniu práv spotrebiteľa. Získajú vedomosti o základoch reklamy z hľadiska spotrebiteľa, o spotrebe a životnom prostredí, o výžive a spotrebiteľskej bezpečnosti.

Vzdelávanie o surovinách a materiáloch

Vzdelávacia oblasť zahŕňa problematiku venovanú prehľadu o surovinách a materiáloch používaných v technologických procesoch textilného, technického a odevného priemyslu, pri špeciálnej výrobe a výrobe technickej konfekcie. Vzdelávanie je rozdelené osobitne pre prípravu absolventov pre oblasť textilnej výroby a absolventov pre oblasť odevnej, špeciálnej výroby a výroby technickej konfekcie. Obsah učiva pre prípravu absolventov v oblasti textilnej výroby je venovaný jednotlivým druhom textilných surovín, základom rozdelenia textilných vlákien ich charakteristickým znakom, vlastnostiam a ich vplyvom na spracúvanie a využívanie konkrétnych produktov.

Obsahom prípravy absolventov pre odevnú, špeciálnu výrobu a výrobu technickej konfekcie v tejto vzdelávacej oblasti, je rozpoznanie jednotlivých druhov textilných a odevných materiálov, charakteristiky, rozdelenie, popis ich úžitkových vlastností, výber vhodného druhu materiálu vo vzťahu k danému druhu odevu, špeciálneho odevu a výrobku, výrobku technickej konfekcie.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- určiť pôvod a druh textilných surovín,
- rozoznať základné druhy textilných surovín,
- vymedziť vlastnosti textilných surovín,
- určiť charakteristické znaky, vlastnosti a popísať rozdelenie textilných vlákien,
- vymedziť vlastnosti prírodných a chemických vlákien,
- rozoznať druhy nití.
- ovládať základné odborné pojmy,
- rozdeliť textílie a popísať ich vlastnosti,
- popísať jednotlivé úpravy textílií,
- popísať zásady správneho balenia, skladovania a manipulácie s tovarom,
- poznať zásady hospodárneho využitia textilných materiálov,
- popísať zásady správneho ošetrovania a ochrany úžitkových vlastností.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Základné druhy textilných surovín
- 2) Vlákna používané v textilnom priemysle
- 3) Základné druhy skúšok pre zisťovanie pôvodu textilných vlákien
- 4) Prírodné a chemických vlákna
- 5) Druhy nití
- 6) Druhy textílií, vlastnosti a úprava
- 7) Technická normalizácia a zisťovanie kvality

Popis obsahových štandardov

Základné druhy textilných surovín

Cieľom obsahového okruhu je poskytnutie poznatkov o surovinovej základni, o základných druhoch textilných surovín, ich rozdelení a hlavných znakov a charakteristických vlastnostiach. Súčasťou obsahu sú základné informácie o textilných odpadoch, odpadoch zo špeciálnej výroby a výroby technickej konfekcie, ich spracovaní a praktickom využívaní.

Vlákna používané v textilnom priemysle

Žiaci získajú poznatky o jednotlivých druhoch textilných vlákien, ich charakteristických znakoch a vlastnostiach a o ich rozdelení. Obsahový okruh poskytuje poznatky o základných ukazovateľoch a hľadiskách posudzovania vlastností vlákien. Žiaci sa oboznámia so spracovateľskými vlastnosťami, úžitkovými vlastnosťami a ich vplyvom na kvalitu výrobkov a použiteľnosť finálneho výrobku.

Základné druhy skúšok pre zisťovanie pôvodu textilných vlákien

Žiaci si osvoja postup pri príprave vlákien na skúšku zisťovania druhu vlákna. Oboznámia sa s jednotlivými druhmi skúšok a postupom pri ich príprave a technikou ich realizácie.

Prírodné a chemické vlákna

Žiaci sa oboznámia so základným rozdelením prírodných vlákien. Súčasťou učiva je informácia o spôsobe získavania vlákien rastlinného a živočíšneho pôvodu, anorganických prírodných vlákien, o ich stavbe, štruktúre a chemickom zložení. Vedia posúdiť použitie vo vzťahu k vlastnostiam vlákien.

Okruh učiva je ďalej zameraný na získanie komplexných poznatkov o rozdelení chemických vlákien, o najdôležitejších chemických vláknach spracúvaných textilným priemyslom, pri špeciálnej výrobe a výrobe technickej konfekcie, o ich vlastnostiach a použití.

Druhy nití

Okruh učiva umožňuje získať prehľad o jednotlivých druhoch nití, o ich základnom rozdelení. Žiaci získajú informácie o možných chybách v nitiach. Osvoja si spôsoby úpravy a zošľachtovania priadzí a nití.

Druhy textílií, vlastnosti a úprava

Okruhy učiva umožňujú žiakom získať prehľad o jednotlivých druhoch textílií a ich vlastnostiach. Žiaci sa naučia so správnym používaním odborného názvoslovia popísať druhy odevných materiálov a vybrať zodpovedajúci druh materiálu pre konkrétny druh odevu, špeciálneho výrobku a produktu technickej konfekcie. Popíšu jednotlivé druhy úprav textílií. Naučia sa v praxi uplatniť získané vedomosti o zásadách správneho ošetrovania a ochrany úžitkových vlastností.

Technická normalizácia a zisťovanie kvality

Cieľom obsahového okruhu je poznanie základov z oblasti normalizácie, skúšobníctva a ochrany spotrebiteľa so zameraním na textil a odevy, špeciálnu výrobu a produkty technickej konfekcie

Technické a technologické vzdelávanie

Technické a technologické vzdelávanie je vzhľadom k tomu, že zahŕňa oblasti – textil a odevníctvo, špeciálnu výrobu a výrobu technickej konfekcie členené na prípravu absolventov v oblasti textilnej výroby, odevnej a špeciálnej výroby, výroby technickej konfekcie. Vzdelávanie je orientované na základný prehľad o technologických postupoch používaných v odevnej, textilnej špeciálnej výrobe a výrobe technickej konfekcie. Žiaci sa oboznámia s bežne používanými technologickými postupmi, s významom dodržiavania zásad a opatrení v oblasti bezpečnostných, hygienických, ekologických predpisov, predpisov na ochranu a tvorby pracovného a životného prostredia, s prihliadaním na racionálnosť, efektívnosť a dopad zvoleného postupu práce. Súčasťou obsahového okruhu sú informácie o nových technológiách a moderných spôsoboch organizácie práce a jej manažovania. Z hľadiska odbornej orientácie do oblasti odevnej výroby, špeciálnej výroby a produkcie technickej konfekcie je špeci-

fická časť obsahu učiva, zameraná na strihové konštrukcie a základy odborného kreslenia.

Obsah učiva umožní pochopiť význam a osvojiť si princípy fungovania jednoduchých a špeciálnych strojov, výrobných zariadení a pracovných pomôcok používaných v technologických procesoch daného odboru, pri rešpektovaní zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a pracovného prostredia, protipožiarnej ochrany, zásad a opatrení na zabezpečenie ochrany a tvorby pracovného a životného prostredia.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- používať základnú odbornú terminológiu,
- používať správne náradie, stroje a zariadenia pri jednotlivých výrobných procesoch,
- popísať význam používania vhodných pracovných pomôcok, náradia, nástrojov a strojov a voľbu optimálnych pracovných podmienok,
- určiť základnú údržbu a ošetrovanie strojov a zariadení,
- používať základné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia, hygieny práce a pracovného prostredia, protipožiarnej ochrany, ochrany a tvorby pracovného a životného prostredia pri manipulácii so strojmi a zariadeniami.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Obsluha a údržba strojov a zariadení
- 2) Skúšanie a kontrola

Popis obsahových štandardov

Obsluha a údržba strojov a zariadení

Žiaci získajú vedomosti o pracovných pomôckach a strojovom vybavení dielni zamerané na funkčnú stránku strojov a zariadení vo výrobných procesoch a operáciách textilnej, odevnej a technickej výroby. Na základe získaných vedomostí dokážu vykonať základnú údržbu, pravidelnú kontrolu a ošetrovanie strojov a zariadení. Získajú základné informácie o možnostiach využívania prvkov elektroniky a výpočtovej techniky a ich aplikácie v strojoch a zariadeniach odboru. Osvoja si používanie ochranných pomôcok, nevyhnutnosť dodržiavania predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a pracovného prostredia, protipožiarnej ochrany, ekológie, ochrany a tvorby pracovného a životného prostredia.

Skúšanie a kontrola

Okruhy učiva sú zamerané na získanie prehľadných vedomostí z oblasti vstupnej medzi operačnej a výstupnej kontroly, so zameraním na hodnotenie výrobkov, systém kontroly a riadenia akosti. Učivo vedie k pochopeniu významu technickej kontroly akosti, textilného skúšobníctva a technickej normalizácie. Získajú teoretické vedomosti o jednoduchých skúškach používaných pri vstupnej, medzioperačnej a výstupnej kontrole. Žiaci sa naučia orientovať v príslušných normách.

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY ŠPECIFICKÉ PRE JEDNOTLIVÉ UČEBNÉ ODBORY

Tkáč

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- aplikovať základnú odbornú terminológiu z oblasti textilného priemyslu,
- rozoznať základné druhy textilných materiálov,
- vymedziť vlastnosti textilných materiálov,
- charakterizovať techniky skúšania textilných vlákien,
- rozoznať druhy a konštrukcie nití,
- definovať spôsoby úprav textilných materiálov,
- poznať zásady hospodárneho využitia textilných materiálov,
- určiť technologické postupy výroby tkanín,
- vymedziť postupy pri konfekčnom spracovaní tkaninových výrobkov,
- zoradiť postupnosť obsluhy textilných strojov a zariadení,
- definovať základné väzby a graficky ich znázorniť,
- poznať vplyv väzby na vlastnosti tkanín,
- určiť postup pri rozbere tkaniny,
- určiť správne nariadenie, stroje a zariadenia pri jednotlivých výrobných postupoch,
- rozoznať stroje a zariadenia používané pri výrobe a spracovaní tkanín,
- popísať princípy fungovania, činnosti strojov a zariadení používaných v textilnom priemysle,
- popísať základnú údržbu a ošetrovanie strojov a zariadení používaných na tkanie,
- využívať zariadenia výpočtovej techniky a elektroniky na textilných strojoch,
- zhodnotiť kvalitu tkaných výrobkov, poukázať na chyby,
- zhodnotiť príčiny nekvalitnej výroby, ich dopad na ekonomické procesy výroby,
- poznať systém kontroly kvality a opatrenia na odstránenie príčin, ktoré vedú k chybám v tkanine, vo väzbe tkanín,
- definovať spôsoby zisťovania chýb a určiť ich príčinu.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Technológia tkáčstva
- 2) Väzby a rozborov tkanín
- 3) Zošľachtovanie tkanín

Popis obsahových štandardov

Technológia tkáčstva

Cieľom obsahového okruhu je poskytnúť vedomosti o príprave dĺžkových textílií na tkanie a základné vedomosti o spracovaní predložených polotovarov na plošné textílie tkaním, to znamená odborné vedomosti potrebné na zvládnutie pracovných činností spojených s prípravou materiálov na tkanie a základov tkania. Žiaci získajú prehľad o príprave materiálu na osnovu a útok. Súčasťou výučby je zvládnutie princípov prípravy materiálu na tkanie, technologických pojmov a obslužných činností v súvislosti s prípravou materiálu na tkanie a používania pracovných pomôcok vo vzťahu k jednotlivým druhom prác.

Väzby a rozborov tkanín

Žiaci získajú vedomosti o základných tkáčskych väzbách a odvodeninách plátrovej, keprovej, atlasovej väzby, väzbových technikách a vplyve väzby na vlastnosti tkanín a tým aj na jej ďalšie použitie. Osvoja si zručnosti v používaní správneho názvoslovia väzieb tkanín, ktoré tvoria základ na výkon dokončovacích a kontrolných prác v oblasti tkáčovni. Cieľom obsahového okruhu je získanie prehľadu o bežne vyrábaných a používaných tkaninách so základnými väzbami, na poznanie základných pojmov z oblasti väzieb a rozborov tkanín vrátane ich vlastností a použitia. Žiaci sa naučia

párať vzorky tkaniny s plátňovou, keprovou a atlasovou väzbou a zakresľovať väzby na vzornicový papier.

Zošľacht'ovanie tkanín

Žiaci získajú vedomosti o technologických operáciach zošľacht'ovania vo vzťahu k vyrobeným textíliam. Osvoja si správne názvoslovie pre zošľacht'ovanie textílií, dôležitosť presného dodržiavania stanoveného technologického a pracovného postupu pri dokončovacích prácach úpravárskeho charakteru. Získajú ucelené vedomosti o dotváraní textilných výrobkov zošľacht'ovacími procesmi na výrobky a najvhodnejšími vlastnosťami pre spotrebiteľov.

Pletiar

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- aplikovať základnú odbornú terminológiu z oblasti textilného a pletiarkeho priemyslu,
- charakterizovať techniky skúšania textilných vlákien,
- popísať postup zhotovenia preparátov textilných vlákien,
- rozoznať druhy a konštrukcie nití,
- určiť technologické postupy výroby pletenín,
- vymedziť postupy pri konfekčnom spracovaní pletených výrobkov,
- rozoznať stroje a zariadenia používané pri výrobe a spracovaní pletenín,
- definovať druhy pletenín a graficky ich znázorniť,
- poznať vplyv väzby na vlastnosti pletenín,
- určiť postup pri rozbere pleteniny,
- popísať základnú údržbu a ošetrovanie strojov a zariadení používaných na pletenie,
- vymedziť oblasť normalizácie štandardizácie výrobkov, výrobných a pracovných postupov,
- zhodnotiť kvalitu pletiarckých výrobkov, poukázať na chyby,
- zhodnotiť príčiny nekvalitnej výroby, ich dopad na ekonomické procesy výroby,
- poznať systém kontroly kvality a opatrenia na odstránenie príčin, ktoré vedú k chybám v pletenine, vo väzbe a vzorovaní pletenín,
- popísať princípy fungovania, činnosti pletiarckých strojov a zariadení.

Prehľad obsahových štandardov

1. Technológia pletiarstva
2. Väzby a rozbory pletenín
3. Zošľacht'ovanie pletenín

Popis obsahových štandardov

Technológia pletiarstva

Okruhy učiva umožňujú žiakom získať prehľad ucelených vedomostí o pletiarckej výrobe, to znamená odborné vedomosti potrebné na zvládnutie činnosti spojených so spracúvaním predložených dĺžkových textílií na pletené výrobky a metrové pleteniny. Žiaci získajú prehľad o základných technológiách používaných v pletiarckej výrobe, vedomosti o príprave nití a ďalších dĺžkových polotovarov pred spracúvaním pletiarckou technológiou, o pletení na rozličných druhoch a typoch pletiarckých strojov a o dokončovaní pletených výrobkov.

Väzby a rozbery pletení

Okruhy učiva umožňujú žiakom získať vedomosti o väzbových technikách, o väzbách pletení, o vplyve väzieb na vlastnosti a použitie pletení. Žiaci sa oboznámia o spôsoboch zisťovania údajov o pletených dôležitých pre zostavovanie výrobných dispozícií na prípravu strojov, osvoja si správne názvoslovie v odbore výroby pletení, princípy vzorovania, určitý počet pletiarских väzieb a oboznámia sa s vplyvom druhu väzby na vlastnosti pleteniny

Zošľacht'ovanie pletení

Žiaci získajú vedomosti o technologických operáciách zošľacht'ovania vo vzťahu k vyrobeným pletením. Osvoja si správne názvoslovie pre zošľacht'ovanie pletení, dôležitosť presného dodržiavania stanoveného technologického a pracovného postupu pri dokončovacích prácach úpravárskeho charakteru. Získajú ucelené vedomosti o dotváraní pletených výrobkov zošľacht'ovacími procesmi na výrobky a najvhodnejšími vlastnosťami pre spotrebiteľov.

Krajčír

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- čítať technické výkresy, pracovné návody a schémy,
- stanoviť postup pri tvorbe technickej a technologickej dokumentácie a technických výkresov,
- zostaviť samostatne súpis základných operácií pri zhotovovaní konkrétnych odevných a textilných výrobkov, špeciálnych výrobkov a výrobkov technickej konfekcie,
- popísať druhy odevných materiálov a vybrať vhodný druh materiálu na daný odev, špeciálny výrobok a produkt technickej konfekcie,
- určiť základy z oblasti normalizácie, skúšobníctva a ochrany spotrebiteľa so zameraním na textil, odevy, špeciálne výrobky a produkty technickej konfekcie,
- stanoviť postup pri tvorbe technickej a technologickej dokumentácie a technických výkresov,
- používať základné postupy konštrukčného a strihového riešenia jednotlivých druhov výrobkov,
- zostaviť postup vhodný pre zhotovenie konkrétneho výrobku.
- popísať jednotlivé textilné a odevné technológie, technológie špeciálnej výroby a výroby technickej konfekcie

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Technická a technologická dokumentácia
- 2) Konštruovanie
- 3) Technologické postupy v procesoch odevnej a technickej výroby

Popis obsahových štandardov

Technická a technologická dokumentácia

Žiaci sa naučia rozumieť pracovným návodom, stanoviť postupy pri vypracúvaní základnej technickej a technologickej dokumentácie. Naučia sa čítať a porozumieť technické výkresy, schémy, zhotoviť jednoduchý technický výkres s použitím správneho písma a označenia, Osvoja si odbornú terminológiu a platné názvoslovie odboru. Obsah učiva pomôže pochopiť nevyhnutnosť presnej a zodpovednej práce a zachovania pravidiel používania technickej dokumentácie vo výrobnom procese.

Konštruovanie

Žiaci si osvoja základné vedomosti z anatómie ľudského tela a typológie postáv. Obsah učiva je zameraný na zhotovovanie základných strihových konštrukcií, s tým súvisiace získavanie telesných rozmerov a orientáciu v tabuľkách rozmerov. Žiaci sa naučia pracovať s veľkostnými sortimentmi a určovať potrebnú veľkosť odevu, špeciálneho odevu, produktu technickej konfekcie a osvoja si možnosti úpravy strihov pre postavy produkty s odchýlkami a jednoduché strihové manipulácie. Získajú základné poznatky o normalizovaných a ekonomických ukazovateľoch, ktoré sa vzťahujú na tvary a polohovanie jednotlivých častí a dielov výrobku na materiál. Dôraz sa kladie na správnosť merania rozmerov a výpočty vzorcov, presnosť konštrukcie a rysovania. Obsah učiva umožní žiakom získať vedomosti aj o nových konštrukčných metódach, pri ktorých sa využívajú grafické počítačové systémy – CAD systémy a špeciálne aplikačné programové vybavenie.

Technologické postupy v procesoch odevnej a technickej výroby

Cieľom obsahového okruhu je poskytnúť v jednote teórie a praxe sústavu poznatkov o princípoch technologických procesov a výrobných postupov. Žiaci sa oboznámia so základnými technológiami a bežne používanými technologickými postupmi s ohľadom na voľbu materiálu, výber technického zariadenia a sled pracovných operácií. Obsah je koncipovaný tak, že zahŕňa základy celej výroby počínajúc prípravnými prácami až po hotový výrobok. Žiaci získajú poznatky aj o nových technológiách a moderných spôsoboch organizácie práce.

Súčasťou výučby je osvojenie si zásad dodržiavania bezpečnostných, hygienických predpisov, protipožiarnych predpisov, ekologických predpisov, predpisov na ochranu a tvorby pracovného a životného prostredia, s prihliadaním na racionálnosť, efektívnosť a dopad zvoleného postupu práce.

12.2 Praktická príprava

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Vzdelávanie tejto oblasti činnosti je zhodne definované k spoločnej príprave absolventov pre textilnú výrobu, absolventov pre odevnú, špeciálnu výrobu a výrobu technickej konfekcie. Praktická príprava je zameraná na vzdelávanie žiakov v odborných činnostiach, s cieľom naučiť ich uplatňovať získané teoretické vedomosti v praxi. Obsah učiva je zameraný na rozvoj a upevňovanie manuálnych zručností a návykov, ktoré sú nevyhnutné pre kvalifikovaný výkon v príslušnom odbore. Formujú sa odborné zručnosti žiakov vo väzbe na technologické postupy, efektívne a hospodárne využívanie surovín a materiálov, bezpečné používanie strojov a výrobných zariadení jednotlivých výrobných úsekov. Praktickou prípravou sa formuje vzťah žiakov k dôslednému a presnému plneniu pracovných povinností, rozvíja sa pocit zodpovednosti za výsledky svojej práce a za zverené hodnoty, formuje sa spoľahlivosť, racionálne a efektívne využívanie riadneho fondu pracovného času, sebadisciplína a rozvíjajú a upevňujú sa návyky, ktoré sú náplňou pracovných činností príslušného povolania.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY SPOLOČNÉ PRE VŠETKY UČEBNÉ ODBORY

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a pracovného prostredia, protipožiarnej ochrany, zásad k ochrane a tvorbe pracovného a životného prostredia,
- používať ochranné pomôcky,
- postupovať podľa schválených postupov,
- ovládať a samostatne realizovať pracovný postup,
- ovládať obsluhu strojov a technologických zariadení,
- ovládať základné nastavovanie, základnú údržbu, ošetrovanie strojov a technologických zariadení,
- dodržiavať hospodárne využívanie materiálu a suroviny, energie, strojov a zariadení v konkrétnych technologických procesoch,
- hodnotiť a kontrolovať kvalitu výrobkov, posúdiť chyby výrobkov,
- opraviť chyby na výrobku,
- dodržiavať technologickú disciplínu, normy, parametre kvality procesov, výrobkov a služieb,
- používať na užívateľskej úrovni aplikačné programy výpočtovej techniky pri riešení praktických úloh,
- hospodárne zaobchádzať s materiálom a energiami.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
- 2) Miesto výkonu pracovných činností
- 3) Základné pracovné operácie
- 4) Zložitejšie pracovné operácie
- 5) Samostatná práca

Popis obsahových štandardov

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Žiaci si osvoja základné ustanovenia bezpečnosti práce, hygieny práce a pracovného prostredia a protipožiarnej ochrany ako neoddeliteľnú súčasť starostlivosti o ochranu zdravia, starostlivosť o svoje zdravie a všetkých účastníkov ktorí sa vyskytujú na pracovisku, prevenciu pred vznikom mimoriadnych udalostí (úraz, požiar, technologická porucha a havária). Vedia rozpoznať jednotlivé druhy ohrozenia pri práci, poznajú spôsoby ochrany voči nim a sú schopní predchádzať im. Naučia sa poskytnúť prvú pomoc v prípade úrazu na pracovisku.

Miesto výkonu pracovných činností

Učivo je zamerané na oboznámenie sa s pracoviskom praktickej prípravy, na osvojenie spôsobov organizácie práce, získanie zručností v manipulácii so strojmi a zariadeniami. Žiaci si osvoja bezpečné zásady a návyky pri vykonávaní konkrétnej pracovnej činnosti a zásady správneho používania ochranných pomôcok. Naučia sa udržiavať pracovisko v náležitej úprave.

Základné pracovné operácie

Obsah učiva je zameraný na oboznámenie s hlavnými pracovnými činnosťami príslušného odboru. V pomocných a jednoduchých pracovných operáciách pri zhotovení častí výrobkov a výrobkov podľa základných technologických postupov žiaci získajú zručnosti používaní nástrojov, pracovných pomôcok, strojov a zariadení.

Zložitejšie pracovné operácie

Obsah učiva je zameraný na osvojenie zručností v náročnejších technologických postupoch výroby. Žiaci vedia používať technologickú dokumentáciu. Naučia sa vo vzťahu k vytváranému výrobku vybrať vhodný materiál, príslušné pracovné náradie, pomôcky a zvoliť zodpovedajúci pracovný postup. Osvoja si pracovné operácie na jednotlivých typoch strojov so súčasným dodržiavaním zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a pracovného prostredia, protipožiarnej ochrany, zásad ochrany a tvorby pracovného a životného prostredia.

Samostatná práca

Obsah učiva je zameraný na upevňovanie a zdokonaľovanie získaných zručností a ich rozšírenie pri zhotovovaní náročnejších výrobkov príslušného odboru. Žiaci si osvoja náročné technologické postupy výroby so súčasným hospodárnym využívaním všetkých výrobných komponentov. Prehľadné vedomosti o zložení strojov a zariadení aplikujú pri ich príprave, nastavovaní, používaní, údržbe a odstraňovaní drobných porúch. Na užívateľskej úrovni si osvoja jednoduché aplikačné programy pri riešení praktických úloh.

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY ŠPECIFICKÉ PRE JEDNOTLIVÉ UČEBNÉ ODBORY

Tkáč

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- zostaviť technologický postup výroby tkanín od prípravy materiálu na tkanie a vlastné tkanie,
- používať IKT pri riešení praktických úloh,
- zhodnotiť kvalitu výroby tkaniny, určiť chyby pri tkaní a ich spôsob odstránenia,
- používať spôsoby a techniky výroby textilných materiálov v priemyselnej a remeselnej výrobe,
- obsluhovať stroje na tkanie a prístroje v skúšobni,
- identifikovať základné tkáčske väzby,
- zhotoviť rozbor tkaniny a určiť jej parametre,
- overovať zaužívaným spôsobom základné vlastnosti textilných vlákien a materiálov,
- zhotoviť preparáty textilných vlákien,
- identifikovať textilné vlákna,
- odstrániť chyby na tkaninách vzniknuté nesprávnym nastavením stroja a nevhodným použitým materiálom.

Prehľad obsahových štandardov

1) Technologické postupy

Popis obsahových štandardov

Technologické postupy

Obsahový okruh poskytuje komplexné využitie a aplikáciu teoretických poznatkov v praxi. Učivo poskytuje žiakom odborné vedomosti a zručnosti potrebné na vykonávanie pracovných činností spojených s prípravou spracúvaného materiálu a sprac-

covaním dĺžkových textílií na plošné textílie – tkaniny. Cieľom je osvojenie si zručností a návykov pre zvládnutie pracovnej činnosti v tkáčovniach.

Pletiar

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent vie:

- identifikovať textilné vlákna,
- zhotoviť preparáty textilných vlákien
- zostaviť postup zhotovenia výroby pletenín,
- zhodnotiť kvalitu výroby pletenín, určiť chyby a ich spôsob odstránenia,
- používať spôsoby a techniky výroby textilných materiálov v priemyselnej a remeselnej výrobe,
- obsluhovať základné pletiarske stroje, šijacie stroje a prístroje v skúšobni,
- používať IKT pri riešení praktických úloh,
- vykonať bežnú údržbu strojov a zariadení,
- vyhotoviť základné druhy pletiarskych väzieb,
- zhotoviť rozbor pleteniny a určiť jej parametre,
- overovať zaužívaným spôsobom základné vlastnosti textilných vlákien a materiálov,
- odstrániť chyby na pleteninách vzniknuté nesprávnym nastavením stroja a nevhodným použitým materiálom.

Prehľad obsahových štandardov

1) Technologické postupy

Popis obsahových štandardov

Technologické postupy

Obsahový okruh poskytuje komplexné využitie a aplikáciu teoretických poznatkov v praxi. Učivo poskytuje žiakom odborné vedomosti a zručnosti potrebné na vykonávanie pracovných činností spojených s prípravou spracúvaného materiálu a spracovaním dĺžkových textílií na plošnú textíliu – pleteninu. Cieľom je osvojenie si zručností a návykov pre zvládnutie pracovnej činnosti v pletiarňach.

Krajčír

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- postupovať podľa technickej dokumentácie,
- zistiť meraním telesné rozmery,
- vytvoriť strihovú dokumentáciu a vyhotoviť jednoduchú modelovú úpravu strihu,
- vytvoriť polohový nákres,
- zhotoviť konfekciu z rôznych plošných textílií,
- vyžehliť hotový výrobok a vyhotoviť operácie súvisiace s medzioperačným žehlením,
- pripravovať, ošetrovať a udržiavať výrobok,
- pracovať na strojových zariadeniach, jednoduchých strojoch, na špeciálnych strojoch, na zariadeniach pre medzioperačné a konečné žehlenie.

Prehľad obsahových štandardov

1) Technologické postupy

Popis obsahových štandardov

Technologické postupy

Obsahový okruh poskytuje komplexné využitie a aplikáciu teoretických poznatkov v praxi. Cieľom je osvojenie si základných manuálnych zručností, naučia sa používať pracovné pomôcky, náradie, stroje a zariadenia a manipulovať s materiálom pri jeho spracovávaní na hotový výrobok. Žiaci zvládnu všetky činnosti spojovacieho, tvarovacieho a dokončovacieho procesu, oboznámia sa s činnosťou oddeľovacieho procesu pri výrobe ľahkej a ťažkej odevnej špeciálnej a technickej konfekcie.

**Skupina
študijných odborov**

31 TEXTIL A ODEVNÍCTVO

**STUPEŇ VZDELANIA:
ÚPLNÉ STREDNÉ
ODBORNÉ VZDELANIE**

13 CHARAKTERISTIKA SKUPINY ODBOROV VZDELÁVANIA

13.1 Popis vzdelávacieho programu

Cieľom vzdelávacieho programu 31Textil a odevníctvo je vymedzenie záväzných požiadaviek, ktoré vedú k formovaniu osobnosti absolventa schopného kvalifikovane vykonávať prácu na zodpovedajúcej pracovnej pozícii.

Vzdelávací program vytvára predpoklady pre získanie všeobecných a odborných vedomostí – znalosti, schopnosti, zručnosti potrebných na vykonávanie pracovných činností na trhu práce a kompetencií potrebných pre výkon povolania v textilnom a odevnom priemysle a službách. Žiaci získajú vedomosti o textilných surovinách, odevných a textilných materiáloch a ich efektívnom využití vo výrobe, zručnosti v oblasti technológií a výrobných procesov, v používaní strojov a zariadení v textilnej a odevnej výrobe, ostatných technických zariadení výroby u jednotlivých druhov odevných, textilných výrobkov, technickej konfekcie a špeciálnej výroby. Program je zameraný tiež na formovanie a rozvoj ich organizačných schopností, riadiacej činnosti, osvojenie si ekonomických procesov výroby a zodpovedného prístupu k práci.

Dôraz sa kladie na rozvoj kľúčových kompetencií aplikovať poznatky všeobecného charakteru na jeho konkrétnu činnosť a situácie charakteristické pre výrobu od vstupného materiálu do výroby až po hotový výrobok, so súčasným zreteľom na problematiku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, pracovného prostredia, protipožiarnu ochranu, ekonomické a ekologické aspekty textilnej, odevnej, špeciálnej výroby a výroby technickej konfekcie.

Úlohou vzdelania je pripraviť erudovaných a odborne zdatných pracovníkov, uplatniteľných na trhu práce, súčasne schopných adaptovať sa na novo vzniknuté podmienky praxe vo výrobnom procese priemyselnej výroby, avšak aj odborníkov pripravených uplatniť sa v oblasti súkromného podnikania.

V rámci teoretickej prípravy v odborných učebniciach a triedach si žiaci osvojujú základné teoretické poznatky podľa konkrétnych odborov. Získané teoretické vedomosti uplatňujú, pod vedením odborných pedagogických zamestnancov na odbornom výcviku a na odbornej praxi, kde sa ich základné odborné zručnosti v odborných činnostiach utvárajú, rozvíjajú, upevňujú a aplikujú v samostatnej práci. K prehĺbeniu odbornej prípravy slúži spolupráca s výrobnou praxou, prostredníctvom výkonu odbornej praxe v reálnych podmienkach zamestnávateľa a odborné exkurzie.

Vzdelávací program je spracovaný v súlade s novou koncepciou vzdelávania, obsahu, foriem, metód, stratégie a metód hodnotenia. Je koncipovaný s ohľadom na požiadavky praxe v odvetví textilnej a odevnej výroby a umožňuje prípravu absolventa schopného prispôbiť sa meniacim sa podmienkam slovenského aj európskeho trhu práce.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením platia všetky ustanovenia uvedené v tomto štátnom vzdelávacom programe. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie a iné) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

13.2 Základné údaje

4 – ročné úplné stredné odborné vzdelanie s odbornou praxou

Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk	Štátny jazyk/Jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Stredný technický pracovník výroby v odbore marketingu a podnikateľskej sféry - poradca pre styling a životný štýl, špecialista na tvorbu firemného imidžu, módný koordinátor a poradca pre módu, organizátor módnych prehliadok, asistent propagácie a reklamy, manažér priameho predaja odevných výrobkov
Možnosti ďalšieho štúdia:	Pomaturitné štúdium. Študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

4 – ročné úplné stredné odborné vzdelanie s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania

Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk/Jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške. Výučný list v študijnom odbore 3137 K operátor odevnej výroby
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Kvalifikovaný pracovník priemyselnej a remeselnej výroby v odbore. Kvalitár, kontrolór, modelár, majster v odevnej výrobe, uplatnenie v oblasti drobného a stredného podnikania.

Možnosti ďalšieho štúdia:	Pomaturitné štúdium. Študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.
----------------------------------	--

Úplné stredné odborné vzdelanie pre absolventov učebných odborov

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné štúdium pre absolventov trojročných učebných odborov
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk/Jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Stredné odborné vzdelanie v príslušnom odbore vzdelávania a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Stredný technický pracovník výroby v odbore Podnikateľská sféra , marketing
Možnosti ďalšieho štúdia:	Pomaturitné štúdium. Študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

13.3 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Do študijných odborov 31 Textil a odevníctvo byť prijatí len uchádzači s dobrým zdravotným stavom. Uchádzač ktorý má zmenenú pracovnú schopnosť, pripojí k prihláške potvrdenie všeobecného lekára o schopnosti študovať zvolený odbor podľa všeobecne záväzných právnych predpisov o prijímaní na štúdium na stredné školy.

Táto časť ŠVP je v procese tvorby.

14 PROFIL ABSOLVENTA

14.1 Celková charakteristika absolventa

Absolvent vzdelávacieho smeru textil a odevníctvo je pripravený na uplatnenie v rôznych pracovných povolaniach textilného, odevného odvetvia a technického zamerala textilného a odevného priemyslu ako aj v službách obyvateľstvu, ktoré majú poradenský charakter. Absolvent je kvalifikovaný pracovník so širokým odborným profilom schopný samostatne vykonávať odborné činnosti v textilnej a odevnej výrobe a v oblasti drobného i stredného podnikania. Pozná zákonitosti svojho odboru, ovláda zodpovedajúcu odbornú terminológiu a je schopný aplikovať teoretické poznatky v praxi s použitím informačno-komunikačných technológií. Má predpoklad konať cieľavedome, zodpovedne a v súlade so spoločenskými právnymi normami. Vie praco-

vať s prihliadaním na plnenie ekonomických a ekologických požiadaviek výroby a služieb príslušného odvetvia so súčasným dodržiavaním bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, pracovného prostredia a protipožiarnej ochrany.

Teoretickú aj praktickú odbornú prípravu v študijných odboroch odevníctvo a operátor odevnej výroby tvorí učivo spracované v jednotlivých obsahových okruhoch so zameraním na materiálovú, technologickú, konštrukčnú a technickú prípravu výroby. Absolvent získa poznatky aj o riadení a organizovaní odevnej výroby a služieb. Nájde uplatnenie v pozíciách riadiaceho stredného manažmentu, v podnikaní v súkromných odevných firmách a ako odborne erudovaný pracovník v remeselnom spracovaní odevov.

Absolvent študijného odboru textilný priemysel si osvojí vedomosti o textilných surovinách, spôsoboch výroby textilných materiálov, skúšaní ich vlastností a realizovaní rôznych úprav pre účely zlepšenia úžitkových a spracovateľských vlastností. Dôležitú súčasť profilu absolventa tvoria jeho vedomosti a spôsobilosti obsluhovať stroje a zariadenia, plánovať a organizovať textilnú výrobu a kontrolovať kvalitu produkcie.

Odborné vzdelávanie v študijnom odbore styling a marketing pripravuje odborníkov v oblasti odevného stylingu a marketingu. Absolvent získa také vedomosti a zručnosti, aby mu umožnili odpovedať na všetky požiadavky, ktoré kladie svet módy. Vie pracovať so zákazníkom pri tvorbe osobného a firemného imidžu a manažovať predaj výrobkov, využívajúc pritom všetky nástroje marketingového mixu. Ovláda praktickú administratívnu činnosť a produktívne reklamné metódy prezentácie odevných výrobkov a služieb.

Ďalší odborný rozvoj absolventa a získanie vyššieho stupňa vzdelávania absolventov umožňuje vysokoškolské štúdium.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami :

14.2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie ako výkonné štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a sebatvoriť.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- spoľahlivo sa vyjadrovať v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- kriticky hodnotiť získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolání.

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),

- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobjších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať a riadiť práce v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

14.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent má:

- popísať jednotlivé druhy strojových zariadení používaných vo výrobe,
- popísať vlastnosti a použitie surovín a materiálov textilného a odevného priemyslu, špeciálnej výroby
- popísať používané techniky skúšania textilných materiálov,
- stanoviť kvalitu vstupnej suroviny a materiálu do výroby,
- popísať spôsoby úprav textilného materiálu,
- popísať princípy textilných a odevných techník,
- pomenovať zákonitosti estetického cítenia, farebnosti, anatómie ľudského tela,
- popísať princípy práce s výpočtovou technikou a jej využitia v odbore,
- definovať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny a ochrany životného prostredia.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- zhodnotiť kvalitu vstupnej textilnej suroviny a odevného materiálu,
- aplikovať používané spôsoby skúšania textilných a odevných materiálov,
- overovať základné vlastnosti textilných a odevných materiálov,
- obsluhovať základné a špeciálne oddeľovacie, šijacie stroje a žehliacu techniku,
- pracovať s funkčnými a aplikačnými počítačovými programami pri konštruovaní, modelovaní, stupňovaní a polohovaní a tvorbe dizajnu odevov,
- zhotoviť základné druhy odevov pánskych, dámskych a detských odevov a bielizňových výrobkov,
- dodržiavať predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, využívaním ochranných prostriedkov pri práci,

- dodržiavať zásady požiarnej ochrany,
- aplikovať základné účtovníctva pri súkromnom podnikaní,
- pracovať na PC na užívateľskej úrovni,
- aplikovať získané vedomosti zo všeobecného vzdelania v písomnom styku a v styku so zákazníkmi ,
- riešiť danú problematiku stylingu a modelingu.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- kreatívnym myslením,
- schopnosťou integrácie a adaptability,
- organizačnými a komunikatívnymi vlastnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam,
- cítením pre estetiku, krásu a prvky módných trendov,
- pozitívnym vzťahom k móde a módnemu odievaniu,
- zmyslom pre fantáziu a obrazotvornosť.

15 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

15.1 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s odbornou praxou:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁸	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelanie	60	1920
Odborné vzdelanie	38	1216
Disponibilné hodiny	34	1088
CELKOM	132	4224
Katégorie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	60	1920
Jazyk a komunikácia <ul style="list-style-type: none"> • slovenský jazyk a literatúra • anglický jazyk • druhý cudzí jazyk 	34	1088
Človek, hodnoty a spoločnosť <ul style="list-style-type: none"> • etická výchova/náboženská výchova • dejepis • občianska náuka 	7	224

⁸ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

Človek a príroda • <i>ekológia</i> • <i>fyzika</i> • <i>chémia</i> • <i>biológia</i>	3	96
Matematika a práca s informáciami • <i>matematika</i> • <i>informatika</i>	8	256
Zdravie a pohyb • <i>telesná a športová výchova</i>	8	256
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	38	1216
Teoretické vzdelanie	20	640
Praktická príprava	18	576
Disponibilné hodiny	34	1088
SPOLU	132	4224
Účelové kurzy/učivo		
Maturitná skúška		

15.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s odbornou praxou:

- Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- Ako prvý cudzí jazyk sa vyučuje jazyk anglický. Ako druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať jazyk nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných

odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Výučba druhého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. a 4. ročníku.

- g) Škola, ktorá nemá v prechodnom období 8. rokov, najneskôr do školského roku 2017 – 2018, podmienky na výučbu druhého cudzieho jazyka z dôvodu nedostatku kvalifikovaných pedagogických zamestnancov, môže presunúť vymedzenú časovú dotáciu pre 2. cudzí jazyk do disponibilných hodín do časti všeobecnej vzdelávania a môže ju využiť na posilnenie týždenných vyučovacích hodín pre tie predmety, ktoré považuje vo vzťahu k odboru štúdia za kľúčové. Ak sa škola rozhodne v prechodnom období zaviesť druhý cudzí jazyk, je povinná začať s jeho výučbou s účinnosťou od 1. ročníka podľa nového učebného plánu. Vyššie ročníky dokončia výchovno-vzdelávací proces podľa pôvodných učebných plánov. Po uplynutí prechodného obdobia musia všetky školy zabezpečiť žiakom výučbu 2. cudzích jazykov.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ sú predmety etická/náboženská výchova, dejepis a občianska náuka. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety ekológia, fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika. Výučba predmetu informatika sa realizuje s časovou dotáciou minimálne 2 vyučovacie hodiny za štúdium.
- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov.
- l) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa), dejepis a občianska náuka. Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- m) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- n) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- o) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- p) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

- q) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sa uskutočňujú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť vyučovacích hodín.

15.3 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s odbornou praxou s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁹	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelanie	72	2304
Odborné vzdelanie	38	1216
Disponibilné hodiny	22	704
CELKOM	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	72	2304
Jazyk a komunikácia <ul style="list-style-type: none"> • slovenský jazyk a slovenská literatúra • jazyk národností a literatúra • anglický jazyk • druhý cudzí jazyk 	46	1472
Človek, hodnoty a spoločnosť <ul style="list-style-type: none"> • etická výchova/náboženská výchova • dejepis • občianska náuka 	7	224
Človek a príroda <ul style="list-style-type: none"> • ekológia • fyzika • chémia • biológia 	3	96
Matematika a práca s informáciami <ul style="list-style-type: none"> • matematika • informatika 	8	256
Zdravie a pohyb <ul style="list-style-type: none"> • telesná a športová výchova 	8	256
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	38	1216
Teoretické vzdelanie	20	640
Praktická príprava	18	576
Disponibilné hodiny	22	704
SPOLU	132	4224
Účelové kurzy/učivo		
Maturitná skúška		

⁹ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

15.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s odbornou praxou s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na prípravu a absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Výučba slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- f) Výučba jazyka národností a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- g) Ako prvý cudzí jazyk sa vyučuje jazyk anglický. Ako druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať jazyk nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Výučba druhého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. a 4. ročníku.
- h) Škola, ktorá nemá v prechodnom období 8. rokov, najneskôr do školského roku 2017 – 2018, podmienky na výučbu druhého cudzieho jazyka z dôvodu nedostatku kvalifikovaných pedagogických zamestnancov, môže presunúť vymedzenú časovú dotáciu pre 2. cudzí jazyk do disponibilných hodín do časti všeobecnej vzdelávania a môže ju využiť na posilnenie týždenných vyučovacích hodín pre tie predmety, ktoré považuje vo vzťahu k odboru štúdia za kľúčové. Ak sa škola rozhodne v prechodnom období zaviesť druhý cudzí jazyk, je povinná začať s jeho výučbou s účinnosťou od 1. ročníka podľa nového učebného plánu. Vyššie ročníky dokončia výchovno-vzdelávací proces podľa pôvodných učebných plánov. Po

uplynutí prechodného obdobia musia všetky školy zabezpečiť žiakom výučbu 2. cudzích jazykov.

- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ sú predmety etická/náboženská výchova, dejepis a občianska náuka. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety ekológia, fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika. Výučba predmetu informatika sa realizuje s časovou dotáciou minimálne 2 vyučovacie hodiny za štúdium.
- l) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov.
- m) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- n) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa), dejepis a občianska náuka. Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- o) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- p) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- q) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- r) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sa uskutočňujú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť vyučovacích hodín.

15.5 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹⁰	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelanie	60	1920
Odborné vzdelanie	62	1984
Disponibilné hodiny	10	320
CELKOM	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	60	1920
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a literatúra • anglický jazyk • druhý cudzí jazyk	34	1088
Človek, hodnoty a spoločnosť • etická výchova/náboženská výchova • dejepis • občianska náuka	7	224
Človek a príroda • ekológia • fyzika • chémia • biológia	3	96
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	8	256
Zdravie a pohyb • telesná a športová výchova	8	256
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	62	1984
Teoretické vzdelanie	18	576
Praktická príprava	44	1408
Disponibilné hodiny	10	320
SPOLU	132	4224
Účelové kurzy/učivo		
Maturitná skúška		

15.6 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.

¹⁰ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- f) Ako prvý cudzí jazyk sa vyučuje jazyk anglický. Ako druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať jazyk nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Výučba druhého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. a 4. ročníku.
- g) Škola, ktorá nemá v prechodnom období 8. rokov, najneskôr do školského roku 2017 – 2018, podmienky na výučbu druhého cudzieho jazyka z dôvodu nedostatku kvalifikovaných pedagogických zamestnancov, môže presunúť vymedzenú časovú dotáciu pre 2. cudzí jazyk do disponibilných hodín do časti všeobecne vzdelávanie a môže ju využiť na posilnenie týždenných vyučovacích hodín pre tie predmety, ktoré považuje vo vzťahu k odboru štúdia za kľúčové. Ak sa škola rozhodne v prechodnom období zaviesť druhý cudzí jazyk, je povinná začať s jeho výučbou s účinnosťou od 1. ročníka podľa nového učebného plánu. Vyššie ročníky dokončia výchovno-vzdelávací proces podľa pôvodných učebných plánov. Po uplynutí prechodného obdobia musia všetky školy zabezpečiť žiakom výučbu 2. cudzích jazykov.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ sú predmety etická/náboženská výchova, dejepis a občianska náuka. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety ekológia, fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika. Výučba predmetu informatika sa realizuje s časovou dotáciou minimálne 2 vyučovacie hodiny za štúdium.

- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov.
- l) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa), dejepis a občianska náuka. Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- m) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- n) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- o) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) odbornej praxe alebo odborného výcviku. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. V študijných odboroch možno okrem vysvedčenia o maturitnej skúške vydať aj výučný list. Výučný list sa vydáva po absolvovaní najmenej 1 400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1 200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik alebo odborná prax. Počet žiakov na jedného učiteľa alebo majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- p) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- q) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sa uskutočňujú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť vyučovacích hodín.

15.7 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹¹	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelanie	68	2176
Odborné vzdelanie	62	1984
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	68	2176
Jazyk a komunikácia <ul style="list-style-type: none"> • slovenský jazyk a slovenská literatúra • jazyk národností a literatúra • anglický jazyk • druhý cudzí jazyk 	46	1472
Človek, hodnoty a spoločnosť <ul style="list-style-type: none"> • etická výchova/náboženská výchova • dejepis • občianska náuka 	5	160
Človek a príroda <ul style="list-style-type: none"> • ekológia • fyzika • chémia • biológia 	3	96
Matematika a práca s informáciami <ul style="list-style-type: none"> • matematika • informatika 	6	192
Zdravie a pohyb <ul style="list-style-type: none"> • telesná a športová výchova 	8	256
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	62	1984
Teoretické vzdelanie	18	576
Praktická príprava	44	1408
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	132	4224
Účelové kurzy/učivo		
Maturitná skúška		

15.8 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích ho-

¹¹ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

dín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.

- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Výučba slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- f) Výučba jazyka národností a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- g) Ako prvý cudzí jazyk sa vyučuje jazyk anglický. Ako druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať jazyk nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Výučba druhého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. a 4. ročníku.
- h) Škola, ktorá nemá v prechodnom období 8. rokov, najneskôr do školského roku 2017 – 2018, podmienky na výučbu druhého cudzieho jazyka z dôvodu nedostatku kvalifikovaných pedagogických zamestnancov, môže presunúť vymedzenú časovú dotáciu pre 2. cudzí jazyk do disponibilných hodín do časti všeobecne vzdelávanie a môže ju využiť na posilnenie týždenných vyučovacích hodín pre tie predmety, ktoré považuje vo vzťahu k odboru štúdia za kľúčové. Ak sa škola rozhodne v prechodnom období zaviesť druhý cudzí jazyk, je povinná začať s jeho výučbou s účinnosťou od 1. ročníka podľa nového učebného plánu. Vyššie ročníky dokončia výchovno-vzdelávací proces podľa pôvodných učebných plánov. Po uplynutí prechodného obdobia musia všetky školy zabezpečiť žiakom výučbu 2. cudzích jazykov.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ sú predmety etická/náboženská výchova, dejepis a občianska náuka. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety ekológia, fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.

- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika. Výučba predmetu informatika sa realizuje s časovou dotáciou minimálne 2 vyučovacie hodiny za štúdium.
- l) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov.
- m) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- n) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa), dejepis a občianska náuka. Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- o) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- p) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielnach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) odbornej praxe alebo odborného výcviku. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. V študijných odboroch možno okrem vysvedčenia o maturitnej skúške vydať aj výučný list. Výučný list sa vydáva po absolvovaní najmenej 1 400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1 200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik alebo odborná prax. Počet žiakov na jedného učiteľa alebo majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- q) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- r) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sa uskutočňujú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť vyučovacích hodín.

15.9 Rámcový učebný plán pre 2-ročné nadstavbové študijné odbory:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹²	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelanie	29	928
Odborné vzdelanie	20	640
Disponibilné hodiny	17	544
CELKOM	66	2112

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	29	928
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a literatúra • anglický jazyk • druhý cudzí jazyk	18	576
Človek, hodnoty a spoločnosť • dejepis	2	64
Človek a príroda • ekológia • fyzika • chémia • biológia	1	32
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	6	192
Zdravie a pohyb • telesná a športová výchova	2	64
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	20	640
Teoretické vzdelanie	12	384
Praktická príprava	8	256
Disponibilné hodiny	17	544
SPOLU	66	2112
Účelové kurzy/učivo		
Maturitná skúška		

15.10 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné nadstavbové študijné odbory:

- Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú indi-

¹² Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

viduálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na prípravu a absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- f) Ako prvý cudzí jazyk sa vyučuje jazyk anglický. Ako druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať jazyk nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Výučba druhého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. a 4. ročníku.
- g) Škola, ktorá nemá v prechodnom období 8. rokov, najneskôr do školského roku 2017 – 2018, podmienky na výučbu druhého cudzieho jazyka z dôvodu nedostatku kvalifikovaných pedagogických zamestnancov, môže presunúť vymedzenú časovú dotáciu pre 2. cudzí jazyk do disponibilných hodín do časti všeobecne vzdelávanie a môže ju využiť na posilnenie týždenných vyučovacích hodín pre tie predmety, ktoré považuje vo vzťahu k odboru štúdia za kľúčové. Ak sa škola rozhodne v prechodnom období zaviesť druhý cudzí jazyk, je povinná začať s jeho výučbou s účinnosťou od 1. ročníka podľa nového učebného plánu. Vyššie ročníky dokončia výchovno-vzdelávací proces podľa pôvodných učebných plánov. Po uplynutí prechodného obdobia musia všetky školy zabezpečiť žiakom výučbu 2. cudzích jazykov.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ je predmet dejepis.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety ekológia, fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno v dennej forme štúdia vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov. V iných formách štúdia sa predmet telesná a športová výchova nevyučuje. Škola môže presunúť vymedzenú časovú dotáciu pre telesnú výchovu do disponibilných hodín do časti všeobecne vzdelávanie a využiť ju na posilnenie týždenných vyučovacích hodín pre tie predmety, ktoré považuje vo vzťahu k odboru štúdia za kľúčové.

- l) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- m) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa) a dejepis.
- n) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- o) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- p) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

15.11 Rámcový učebný plán pre 2-ročné nadstavbové študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹³	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelanie	35	1120
Odborné vzdelanie	20	640
Disponibilné hodiny	11	352
CELKOM	66	2112

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	35	1120
Jazyk a komunikácia <ul style="list-style-type: none"> • slovenský jazyk a slovenská literatúra • jazyk národností a literatúra • anglický jazyk • druhý cudzí jazyk 	24	768
Človek, hodnoty a spoločnosť <ul style="list-style-type: none"> • dejepis 	2	64

¹³ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

Človek a príroda • <i>ekológia</i> • <i>fyzika</i> • <i>chémia</i> • <i>biológia</i>	1	32
Matematika a práca s informáciami • <i>matematika</i> • <i>informatika</i>	6	192
Zdravie a pohyb • <i>telesná a športová výchova</i>	2	64
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	20	640
Teoretické vzdelanie	12	384
Praktická príprava	8	256
Disponibilné hodiny	11	352
SPOLU	66	2112
Maturitná skúška		

15.12 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné nadstavbové študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

- Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na prípravu a absolvovanie maturitnej skúšky.
- Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- Výučba slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- Výučba jazyka národností a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- Ako prvý cudzí jazyk sa vyučuje jazyk anglický. Ako druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať jazyk nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, podľa potreby a podmie-

nok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Výučba druhého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. a 4. ročníku.

- h) Škola, ktorá nemá v prechodnom období 8. rokov, najneskôr do školského roku 2017 -2018, podmienky na výučbu druhého cudzieho jazyka z dôvodu nedostatku kvalifikovaných pedagogických zamestnancov, môže presunúť vymedzenú časovú dotáciu pre 2. cudzí jazyk do disponibilných hodín do časti všeobecne vzdelávanie a môže ju využiť na posilnenie týždenných vyučovacích hodín pre tie predmety, ktoré považuje vo vzťahu k odboru štúdia za kľúčové. Ak sa škola rozhodne v prechodnom období zaviesť druhý cudzí jazyk, je povinná začať s jeho výučbou s účinnosťou od 1. ročníka podľa nového učebného plánu. Vyššie ročníky dokončia výchovno-vzdelávací proces podľa pôvodných učebných plánov. Po uplynutí prechodného obdobia musia všetky školy zabezpečiť žiakom výučbu 2. cudzích jazykov.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ je predmet dejepis.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety ekológia, fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- l) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno v dennej forme štúdia vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov. V iných formách štúdia sa predmet telesná a športová výchova nevyučuje. Škola môže presunúť vymedzenú časovú dotáciu pre telesnú výchovu do disponibilných hodín do časti všeobecne vzdelávanie a využiť ju na posilnenie týždenných vyučovacích hodín pre tie predmety, ktoré považuje vo vzťahu k odboru štúdia za kľúčové.
- m) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- n) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa) a dejepis.
- o) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- p) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- q) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujú-

ceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

16 VZDELÁVACIE OBLASTI

Odborné vzdelávanie v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa, ktoré sú nevyhnutné pre kvalifikovaný výkon odborných činností.

Prehľad vzdelávacích oblastí

- 1) Teoretické vzdelávanie
- 2) Praktická príprava

16.1 Teoretické vzdelávanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Teoretické vzdelávanie obsahuje vzdelávacie štandardy (výkonové aj obsahové štandardy) **spoločné** na danom stupni vzdelania, a **špecifické** vzdelávacie štandardy pre jednotlivé študijné odbory.

Spoločné vzdelávacie štandardy pre všetky študijné odbory sú:

- **Ekonomické vzdelávanie** - zamerané na základné otázky sveta práce, finančnej gramotnosti, spotrebiteľskej výchovy a výchovy k podnikaniu,

Spoločné vzdelávacie štandardy pre skupinu študijných odborov :

ODEVNÍCTVO, STYLING A MARKETING, OPERÁTOR ODEVNEJ VÝROBY A ODEVNÍCTVO – nadstavbové štúdium sú:

- **Vzdelávanie o surovinách a materiáloch** – zamerané na získanie prehľadu o surovinách a materiáloch, ich vlastnostiach a úlohe používaných v technologických procesoch textilného, technického a odevného priemyslu, pri špeciálnej výrobe a výrobe technickej konfekcie. Obsahom prípravy vo vzdelávacej oblasti je rozlišovanie jednotlivých druhov odevných a textilných materiálov, ich charakteristika, rozdelenie, popis ich úžitkových vlastností, vplyv na výber vhodného druhu materiálu pre daný druh odevu.
- **Technické a technologické vzdelávanie** – zamerané na základný prehľad o technologických postupoch používaných v odevnej, textilnej, špeciálnej výrobe a výrobe technickej konfekcie. Vzdelávanie je orientované na základný prehľad o technologických postupoch používaných v odevnej, textilnej špeciálnej výrobe a výrobe technickej konfekcie. Žiaci sa oboznámia s bežne používanými technologickými postupmi vo výrobe, ale aj s konštrukčnými procesmi, Súčasťou obsahového okruhu sú informácie o nových technológiách a moderných spôsoboch práce, stylingu, modelingu, dizajnu a využívania zariadení IKT, nových grafických programov. Žiaci si osvoja vedomosti z práce s IKT nielen na užívateľskej úrovni, ale sú schopní samostatne pracovať a aplikovať ich.

Špecifické vzdelávacie štandardy vymedzujú učivo pre jednotlivé učebné odbory vzhľadom na ich profiláciu. Oblasť zahŕňa najdôležitejšie poznatky nevyhnutné nielen pre uplatnenie absolventa na trhu práce, ale aj pre ďalšiu možnú vzdelávaciu orientáciu.

Obsahové štandardy pozostávajú z učiva teoretickej časti vzdelávania, ktorá je neoddeliteľne prepojená s praktickou časťou prípravy. Žiaci získané teoretické vedo-

mosti aplikujú do praktickej prípravy a do samostatnej pracovnej činnosti. Obidve časti prípravy rozvíjajú všeobecný a hlavne odborný rozhľad žiakov, umožňujú im rozvíjať samostatnosť, aktivitu a rozhodnosť v riešení odborných problémov a k osvojeniu si odborných kompetencií potrebných k výkonu samostatnej a zodpovednej pracovnej činnosti. Vedú žiakov v samostatnom myslení, konaní, zručnosti využívaní najnovších informačno-komunikačných technológií, aplikačných programov a tým napomáhajú k sociálnej, pracovnej adaptabilite a pracovnej mobilite na európskom a domácom trhu práce.

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY SPOLOČNÉ PRE VŠETKY ŠTUDIJNÉ ODBORY

Ekonomické vzdelávanie

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv.

Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- vysvetliť základné pojmy pracovného práva – práca, povolanie, zamestnanie, pracovné miesto, fyzická a právnická osoba,
- charakterizovať základné povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca po vzniku pracovného pomeru,
- vypracovať osobnú prípravu na prijímací pohovor v slovenskom a cudzom jazyku,
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním,
- popísať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- vysvetliť podstatu efektívneho využívania finančných informácií a finančných služieb,
- stanoviť si reálne finančné ciele a plán na ich dosiahnutie,
- popísať riziká spojené s riadením vlastných financií,
- popísať základné pojmové znaky podnikania,
- vysvetliť hlavné princípy právnej úpravy podnikania v SR,
- vysvetliť pojmy živnosť, živnostenské oprávnenie, neoprávnené podnikanie,
- navrhnuť jednoduchý podnikateľský zámer – obchodný a finančný plán malého podniku.
- charakterizovať spotrebiteľa a predávajúceho,
- popísať postup pri vybavovaní reklamácie,
- vymenovať, ktoré štátne orgány a organizácie sa venujú ochrane spotrebiteľa,
- popísať práva a povinnosti spotrebiteľa a vymedziť čo zahŕňa ochrana spotrebiteľa.

Prehľad obsahových štandardov

1. Svet práce
2. Pravidlá riadenia osobných financií
3. Výchova k podnikaniu
4. Spotrebiteľská výchova

Popis obsahových štandardov

Svet práce

Obsah učiva vedie žiaka k osvojeniu základných pojmov pracovného práva a k porozumeniu pracovnoprávných vzťahov. Vzdelávanie pripravuje žiaka pre svet práce z hľadiska domácich, európskych i mimoeurópskych možností. Učivo sa zameriava na rozvoj schopností žiaka v oblasti osobného manažmentu. Vo vzdelávacom procese sa súčasne formujú a rozvíjajú schopnosti racionálneho a efektívneho správania a zodpovednosti za vlastnú prácu.

Žiak sa učí porozumieť základným atribútom trhu práce, získa vedomosti o ponuke a dopyte po pracovných miestach, naučí sa, ako sa uchádzať o zamestnanie a osvojí si náležitosti súvisiace s pracovným pomerom.

Získava informácie o dôležitosti rozširovania nadobudnutých vedomostí a zručností cestou celoživotného vzdelávania, ako základu jeho osobnostného a kariérového rozvoja.

Pravidlá riadenia osobných financií

Obsah učiva je zameraný na vysvetlenie významu trvalých životných hodnôt, dôležitosti zabezpečenia životných potrieb a vplyvu peňazí na ich zachovanie. Žiak sa naučí nájsť, vyhodnocovať a použiť finančné informácie pre riadenie vlastných financií s cieľom zaistenia celoživotného finančného zabezpečenia. Osvojí si dôležitosť osobného zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby. Naučí sa rozoznávať možné riziká, stanoviť si reálne finančné ciele a naplánovať si ich dosiahnutie.

Výchova k podnikaniu

Žiaci sa oboznámia s právnymi pojmami podnikania, podstatou podnikateľskej činnosti, princípmi právnej úpravy podnikania v Slovenskej republike. Podrobnejšie si osvoja problematiku živnostenského podnikania, naučia sa vypracovať jednoduchý podnikateľský zámer.

Spotrebiteľská výchova

Žiak sa oboznámi s cieľom zákona o ochrane spotrebiteľa a jeho právach, vzdelávaním si osvojí základné pojmy spotrebiteľskej výchovy. Získa poznatky súvisiace s poctivosťou predaja výrobkov a služieb, s problematikou a pravidlami reklamy, s informatívnou povinnosťou predávajúceho voči spotrebiteľom, o označovacej povinnosti a sankciách.

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY SPOLOČNÉ PRE SKUPINU ŠTUDIJNÝCH ODBOROV:

ODEVNÍCTVO, STYLING A MARKETING, OPERÁTOR ODEVNEJ VÝROBY A ODEVNÍCTVO – nadstavbové štúdium

Vzdelávanie o surovinách a materiáloch

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- definovať druhy textilných materiálov, ich vlastnosti a využitie,
- vymedziť vlastnosti nových druhov textilných vlákien,
- aplikovať nové textilné vlákna na špeciálne druhy odevov,
- definovať odevné textílie a popísať ich vlastnosti,
- charakterizovať techniky skúšania textilných a odevných materiálov,
- poznať zásady hospodárneho využitia materiálu

- aplikovať vhodný druh materiálu na daný odev,
- popísať zásady správneho ošetrovania a ochrany úžitkových vlastností,
- určiť charakteristické znaky, vlastnosti a popísať rozdelenie textilných vlákien,
- vymedziť vlastnosti prírodných a chemických vlákien,
- ovládať základné odborné pojmy,
- popísať zásady správneho balenia, skladovania a manipulácie s tovarom,
- poznať zásady hospodárneho využitia textilných materiálov,

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Odevné materiály
- 2) Technická normalizácia a zisťovanie kvality

Popis obsahových štandardov

Odevné materiály

Okruhy učiva umožňujú žiakom získať prehľad o jednotlivých druhoch odevných a ostatných materiálov a ich vlastnostiach, drobnej prípravy. Žiaci sa naučia správne používať odborné názvoslovie, rozlíšiť druhy odevných materiálov, určiť zodpovedajúci druh materiálu pre konkrétny druh odevu. Získajú vedomosti o jednotlivých druhoch úprav textílií a ich vplyv na užívateľské odevu a spracovateľské vlastnosti odevného materiálu. Naučia sa v praxi uplatniť získané vedomosti o zásadách správneho čistenia, ošetrovania, udržiavania a ochrany odevov.

Technická normalizácia a zisťovanie kvality

Cieľom obsahového okruhu je poznanie základov z oblasti technickej normalizácie, skúšobníctva textilných surovín, textilných materiáloch a výrobkov, zásady ochrany spotrebiteľa v oblasti textilu a odevov. Žiaci sa naučia zhodnotiť kvalitu vstupného materiálu a jeho vplyv na kvalitu odevného spracovania, finálneho odevného výrobku alebo technickej konfekcie.

Technické a technologické vzdelávanie

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- používať základnú odbornú terminológiu,
- popísať základné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia, hygieny práce a pracovného prostredia, protipožiarnej ochrany, ochrany a tvorby pracovného a životného prostredia pri manipulácii so strojmi a zariadeniami.
- určiť správne náradie, stroje a zariadenia pri jednotlivých výrobných procesoch,
- popísať základnú údržbu a ošetrovanie strojov a zariadení
- zhodnotiť príčiny nekvalitnej výroby, ich dopad na ekonomické procesy výroby.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Technologické postupy v procesoch textilnej výroby
- 2) Technická a technologická dokumentácia
- 3) Konštrukčná príprava výroby
- 4) Technologické postupy v procesoch odevnej a technickej výroby
- 5) Obsluha a údržba strojov a zariadení

Technologické postupy v procesoch textilnej výroby

Učivo poskytuje žiakom prehľad o základných technológiách používaných v textilnej výrobe. Žiaci si osvoja odbornú terminológiu a platné názvoslovie materiálov a odbo-

ru. Pochopia nevyhnutnosť zachovávanía pravidiel používania technickej dokumentácie vo výrobnom procese, dôležitosť presnej a zodpovednej práce, dodržiavania technologickej disciplíny, hospodárne využívanie materiálov a dodržiavania zásad hygieny pracoviska, požiarnej ochrany, bezpečnosti pri práci a zásad ochrany životného prostredia. Obsahom učiva sú tiež vedomosti o väzbách a ich použití vo výrobe.

Technická a technologickej dokumentácia

Žiaci sa naučia rozumieť pracovným postupom. Dokážu stanoviť postupy prác pri vypracúvaní základnej technickej a technologickej dokumentácie. Naučia sa čítať a porozumieť technickej dokumentácii. Naučia sa porozumieť schémam, zhotoviť jednoduchý technický náčrt, opis a popis. Osvoja si odbornú terminológiu a platné názvoslovie odboru. Obsah učiva pomôže pochopiť nevyhnutnosť vykonávania presnej a zodpovednej práce a zachovania pravidiel používania technickej dokumentácie vo výrobnom procese, postupovania v súlade s módnymi trendmi v dizajnerskej činnosti, stylingu a modelingu.

Konštrukčná príprava výroby

Žiaci si osvoja základné vedomosti z anatómie ľudského tela a typológie postáv. Obsah učiva je zameraný na zhotovovanie základných grafických náčrtov odevov, modelovania a strihových konštrukcií a s tým súvisiace získavanie telesných rozmerov a orientáciu v tabuľkách rozmerov. Žiaci sa naučia pracovať s veľkostnými sortimentmi a určovať potrebnú veľkosť odevu, osvoja si jednoduché strihové manipulácie. Získajú základné poznatky o normalizovaných a ekonomických ukazovateľoch, ktoré sa vzťahujú na tvary a polohovanie jednotlivých častí a dielov výrobku na materiál. Dôraz sa kladie na správne a racionálne polohovania strihových šablón na materiál. Obsah učiva umožní žiakom získať vedomosti aj o konštrukčných metódach, pri ktorých sa využívajú grafické počítačové systémy a špeciálne aplikačné programové vybavenie.

Technologické postupy v procesoch odevnej a technickej výroby

Cieľom obsahového okruhu je poskytnúť v jednote teórie a praxe sústavu poznatkov o princípoch technologických procesov a výrobných postupov. Žiaci sa oboznámia so základnými technologickými postupmi a bežne používanými technologickými procesmi v priemyselnej, remeselnej a zákazkovej výrobe s ohľadom na voľbu materiálu, výber technického zariadenia a sled pracovných operácií. Dôležitým aspektom odevnej výroby je vývoj módných trendov a diktát módy, následne vývoj dizajnu, stylingu a modelingu. Obsah je koncipovaný tak, že zahŕňa základy celej výroby počnúc prípravnými prácami v technickej, technologickej, konštrukčnej príprave výroby cez realizačnú fázu, kontrolnú a adjustačnú až po hotový výrobok, jeho skladovanie a expedíciu. Žiaci získajú poznatky aj o nových technológiách, materiáloch a moderných spôsoboch organizácie práce a zhodnocovania kvality a predaja produktov výroby. Súčasťou výučby je osvojenie dodržiavania bezpečnostných a hygienických predpisov, s prihliadaním na racionosť, efektívnosť a dopad zvoleného postupu práce.

Obsluha a údržba strojov a zariadení

Žiaci získajú vedomosti o strojovom vybavení dielni zamerané na funkčnú stránku strojov a zariadení vo výrobných procesoch priemyselnej, remeselnej a zákazkovej výroby, oboznamujú sa s pomôckami a ochrannými prvkami, ktoré sú nevyhnutne potrebné pre uskutočňovanie správneho výrobného postupu. Na základe získaných vedomostí dokážu vykonať základnú údržbu, pravidelnú kontrolu a ošetrovanie stro-

jev a zariadení. Získajú základné informácie o možnostiach využívania prvkov elektroniky a výpočtovej techniky a ich aplikácie v strojoch a zariadeniach odboru, využívanie prídavných zariadení ako aj ochranných prvkov pre bezpečnú manipuláciu s materiálom, so strojným vybavením výrobných dielní oddeľovacieho, strihacieho, šijacieho a žehliaceho procesu výroby. Oboznáma sa so strojovým vybavením v ďalších etapách výroby, kontroly, adjustácie, skladovania a expedície výrobkov. Osvoja si nevyhnutnosť dodržiavania predpisov bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY ŠPECIFICKÉ PRE JEDNOTLIVÉ ŠTUDIJNÉ ODBORY

Odevníctvo

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- pomenovať strojové zariadenie v textilnej výrobe,
- definovať spôsoby úprav textilných a odevných materiálov,
- definovať úžitkové vlastnosti textílií a metódy ich zisťovania,
- určiť a zdôvodniť použitie odevného materiálu,
- určiť vhodný druh materiálu na daný odev,
- poznať základy z oblasti normalizácie a skúšobníctva so zameraním na textil a odevy,
- definovať zásady údržby a ošetrovania odevov,
- používať zásady estetického pôsobenia odevného materiálu na kvalitu výrobku,
- aplikovať pôsobenie vplyvu dizajnu, stylingu a modelingu na odevný výrobok,
- využívať estetické zákonitosti historického a súčasného odievania,
- určiť postup pri tvorbe technickej a technologickej dokumentácie a technických výkresoch,
- vymedziť postupy konštrukčného riešenia a modelovania jednotlivých druhov výrobkov,
- definovať technické výkresy pre výrobu odevov
- využívať zariadenia výpočtovej techniky na racionálne spôsoby technickej, technologickej, a konštrukčnej prípravy výroby,
- používať dostupné počítačom riadené programy pre modelovanie, stupňovanie a polohovanie materiálu spojené so strihacou technikou,
- rozoznať stroje a zariadenia v odevnej výrobe,
- rozoznať pomocné a prídavné zariadenia v odevnej výrobe,
- charakterizovať technologické a výrobné postupy v odevnej výrobe,
- vysvetliť podstatu a charakterizovať podmienky, princípy a priebeh technologických procesov,
- zhodnotiť kvalitu odevných výrobkov, poukázať na chyby,
- charakterizovať podstatu odevného podniku, jeho základné činnosti,
- charakterizovať princípy riadiacich procesov v priemyselnej, zákazkovej a remeselnej výrobe odevov,
- vymedziť oblasť normalizácie, štandardizácie výrobkov, výrobných a pracovných postupov,

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Ekonomika a organizácia
- 2) Riadenie odevnej výroby

Popis obsahových štandardov

Ekonomika a organizácia

Cieľom obsahového okruhu je získať základné vedomosti o trhovej ekonomike, o správaní sa podnikateľskej firmy v trhovom hospodárstve, organizovaní výroby, obchodnej činnosti a súkromnom podnikaní. Obsah vyučovacieho predmetu umožňuje pripraviť žiaka na postupné zapojenie sa do organizačnej činnosti všetkých foriem podnikateľských aktivít.

Riadenie odevnej výroby

Okruhy učiva umožňujú žiakom pochopiť systém odevnej výroby v celom jej komplexe. Žiaci sa naučia orientovať v jednotlivých výrobných procesoch z hľadiska organizácie a riadenia úsekov, zoznámia sa s najprogressívnejšou technikou i technológiou využívanou pri výrobe odevov, so spracovateľskými vlastnosťami nových materiálov, s najnovšími smermi v zhotovení a ďalšom spracovaní strihovej dokumentácie a tiež s perspektívami technického rozvoja odevnej výroby.

Styling a marketing

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- používať základnú odbornú terminológiu,
- popísať užívateľské a spracovateľské vlastnosti odevných materiálov,
- vybrať materiál na výrobok s možnosťou rôznych kombinácií tradičného materiálu s netradičným,
- popísať technologický postup zhotovenia odevu,
- určiť vhodný postup spracovania odevu a doplnku,
- vyhotoviť jednoduché druhy odevov,
- popísať logistiku výroby,
- popísať predpisy a zásady ochrany životného prostredia,
- používať odbornú terminológiu stylingu, propagácie a reklamy,
- popísať históriu odievania a módného návrhárstva, módne štýly a trendy,
- popísať princípy dizajnu, stylingu a modelingu,
- určiť aspekty estetiky, fantázie, krásy a módy,
- urobiť modelovanie odevu na figuríne a na postave,
- popísať zásady a odporúčenia správneho obliekania na danú príležitosť a typ postavy,
- popísať logistiku výroby a predaja,
- popísať zásady vizuálnej komunikácie v odevnom obchode,
- znázorniť graficky návrhy, prezentačné výstupy a portfólia aj s využitím IKT,
- formulovať základné pravidlá propagácie a reklamy,
- používať jednotlivé nástroje marketingového mixu v praxi,
- popísať možnosti získavania informácií v oblasti módy a predaja,
- používať zásady kultúrneho správania sa na verejnosti pri obchodných, rokovaniach, pri nadviazaní obchodných vzťahov a pri styku so zákazníkom,
- používať abecedu úspešnej komunikácie s partnermi a poznať zásady spoločenského a diplomatického protokolu,
- popísať princípy súkromného podnikania,
- popísať odbytovú stratégiu,
- vykonať administratívne úkony a korešpondenciu z obchodnej, podnikovej a personálnej oblasti

- popísať základné ekonomické procesy
- aplikovať procesy a pojmy z podnikovej ekonomiky v praktickej činnosti
- charakterizovať pojmy z podnikovej ekonomiky

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Materiály, modelovanie
- 2) Styling, propagácia a reklama
- 3) Styling odevu, doplnkov a predajne
- 4) Móda jednotlivých storočí

Materiály, modelovanie

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakom potrebné vedomosti z oblasti zhotovenia odevov a doplnkov na základe získaných poznatkov o módnych trendoch a požiadaviek zákazníka, vrátane informácií o surovinách a materiáloch potrebných na výrobu výrobkov, o ich vlastnostiach a použití, správnom a hospodárnom zaobchádzaní pri skladovaní a spracovaní. Obsahový štandard poskytuje žiakom vedomosti o technologických postupoch, rôznych technikách a zároveň získajú informácie o tom, ako dosiahnuť súlad medzi návrhom modelu, výberom vhodného materiálu a strihovým riešením pre dosiahnutie estetického vzhľadu a dobrej predajnosti výrobku. Žiaci sa zoznamujú aj s chybami pri výrobe výrobkov, čistením a spôsobmi úpravy výrobkov.

Sprístupňovanie obsahového štandardu prebieha formou integrácie odborných predmetov: modelovania strihov, technológia, odevné stroje, odevné materiály a praxe. Obsah štandardu je syntézou teoretického a praktického vyučovania a výrazne prispieva k odbornej kvalifikácii absolventa.

Styling, propagácia a reklama

Okruhy učiva poskytujú žiakom vedomosti na rozvoj samostatných kreatívnych návrhových zručností, rozvíjajú tvorivú aktivitu, estetické cítenie žiaka a pochopenie kultúrneho a komerčného fenoménu na základe ktorého dokážu vytvoriť „módny imidž“ pre zákazníka. Obsah učiva zahŕňa tvorivé aktivity, ktoré vedú žiaka k samostatnému riešeniu zadaných úloh, vyúsťuje do originálnych a netradičných riešení zadaných úloh prostredníctvom kreatívneho grafického softvéru, digitálnych technológií, prácou s virtuálnym prostredím i reálnym priestorom a materiálom. Obsah učiva umožní žiakom získať vedomosti o propagačných prostriedkoch, prvkoch propagácie, prezentácie, kreatívnom kreslení, tvorbe objektov, textov, práci s digitálnou fotografiou a fotoaparátom.

Výchovno-vzdelávacími cieľmi obsahového štandardu je vybaviť žiaka vedomosťami o najproduktívnejších reklamných metódach s cieľom hľadania rýchlej cesty k zákazníkovi v oblasti prezentácie odevných výrobkov, služieb, a s výberom najvhodnejších reklamných médií.

Styling odevu, doplnkov a predajne

Žiaci si osvoja základné vedomosti z oblasti stylingu a predaja výrobkov. Obsah učiva je zameraný na získanie vedomostí, ktoré im umožnia pružne reagovať na všetky zmeny, ktoré prináša svet módy, na zhotovovanie základných grafických návrhov odevov a doplnkov, na poznanie teórie farieb v módnom stylingu. Získajú poznatky z oblasti tvorby stylingu odevnej kolekcie a možnostiach optickej korekcie postavy pomocou odevu.

Móda jednotlivých storočí

Žiaci si osvoja základné vedomosti z histórie odievania, módného návrhárstva, módnych štýlov a trendov, anatómie ľudského tela, typológie postáv a farebnej typológie. Obsah učiva je zameraný na vyhľadávanie a triedenie inšpiračných zdrojov a ich účelné využitie, zásady tvorby odevnej značky.

Operátor odevnej výroby

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- definovať základné ekonomické pojmy a procesy na podnikovej úrovni so zameraním na trhové hospodárstvo,
- charakterizovať organizačné formy podnikov a organizovanie podniku,
- popísať základné rozdelenie a funkciu strojových súčiastok a mechanizmov,
- popísať funkčné princípy strojov a zariadení v oddeľovacom, tepelnotvarovacom a dokončovacom procese,
- poznať základné princípy textilných techník / zošľacht'ovacie procesy a úpravy textílií/,
- vysvetliť základy anatómie, proporčného rozdelenia postavy, typy postáv,
- popísať zásady a techniku získavania telesných rozmerov, veľkostné sortimenty odevov a bielizne,
- vysvetliť zásady harmónie farieb, farebného cítenia a aplikovania na odev,
- popísať základy normalizácie a štandardizácie v technickom kreslení,
- vysvetliť základné strihové pojmy,
- konštruovať strihy základných pánskych, dámskych, detských odevov a ich modelovať,
- skonštruovať strihové šablóny základného i pomocného materiálu,
- zostaviť technologické postupy pánskych, dámskych a detských odevov,
- vysvetliť skúšanie odevov a spôsoby opravy chýb na odeve,
- vysvetliť zásady dodržiavania technologickej disciplíny a ich vplyv na kvalitu výroby,
- poznať význam medzioperačnej technickej kontroly vo výrobnom procese a kontroly finálnych výrobkov,
- zhodnotiť odevné výrobky z funkčných, výrobných a estetických hľadísk
- posudzovať typické ekonomické javy a procesy na podnikovej a vnútropodnikovej úrovni,
- riešiť menej náročné rozhodovacie a organizačné situácie na úrovni podniku,
- analyzovať situácie z oblasti ekonomiky výroby, výpočty produktivity práce, výšky mzdy, percentá plnenia výkonových noriem, výpočty nákladov, kalkulácie ceny,
- pracovať s informačno-komunikačnými technológiami a s programami aplikovateľnými na odbor.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Ekonomika a organizácia
- 2) Riadenie odevnej výroby

Popis obsahových štandardov.

Ekonomika a organizácia

Cieľom obsahového okruhu je získať základné vedomosti o trhovej ekonomike, o správaní sa podnikateľskej firmy v trhovom hospodárstve, organizovaní výroby, obchodnej činnosti a súkromnom podnikaní. Obsah vyučovacieho predmetu umožňuje

prípraviť žiaka na postupné zapojenie sa do organizačnej činnosti všetkých foriem podnikateľských aktivít.

Riadenie odevnej výroby

Okruhy učiva umožňujú žiakom pochopiť systém odevnej výroby v celom jej komplexe. Žiaci sa naučia získať orientovať v jednotlivých výrobných procesoch z hľadiska organizácie a riadenia úsekov, zoznámia sa s najprogressívnejšou technikou i technológiou využívanou pri výrobe odevov, so spracovateľskými vlastnosťami nových materiálov, s najnovšími smermi v zhotovení a ďalšom spracovaní strihovej dokumentácie a tiež s perspektívami technického rozvoja celého odvetvia.

Odevníctvo – nadstavbové štúdium

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- popísať požiadavky na technickú prípravu výroby, tvorbu výkonových noriem,
- charakterizovať riadenie a organizáciu útvarov oddeľovacieho, spojovacieho, tepelno-tvarovacieho, dokončovacieho procesu a útvaru technickej kontroly výroby,
- vysvetliť systém ekonomických nástrojov,
- opísať práva a povinnosti riadiaceho pracovníka,
- definovať technologické a výrobné spôsoby odevnej výroby,
- znázorniť graficky technické konštrukčné výkresy pre výrobu v priemyselnej, remeselnej a zákazkovej výrobe,
- zhodnotiť a posúdiť kvalitu výrobkov, zisťovať chyby a ovládať ich odstránenie,
- zhodnotiť príčiny nekvalitnej výroby, ich dopad na ekonomické procesy výroby,
- definovať ekonomické zhodnotenie výroby a ekonomické procesy výroby,
- analyzovať princípy riadiacich procesov v priemyselnej, zákazkovej a remeselnej výroby,
- syntetizovať aspekty estetiky, fantázie, krásy a módy,
- vysvetliť princípy dizajnu, stylingu a modelingu,
- popísať podstatu a princípy fungovania trhovej ekonomiky,
- vysvetliť podstatu podnikateľskej činnosti,
- popísať právne formy podnikania a charakterizovať ich,
- navrhnuť vhodné formy podnikania v svojom odbore,
- definovať podstatu podniku, základné podnikové činnosti a jeho postavenie na trhu,
- vysvetliť postup pri tvorbe technickej a technologickej dokumentácie a technických výkresoch,
- načrtnúť základné postupy konštrukčného a strihového riešenia jednotlivých druhov výrobkov,
- aplikovať zariadenia výpočtovej techniky na nové racionálne spôsoby technickej, technologickej, a konštrukčnej prípravy výroby,
- zostaviť dostupné počítačom riadené programy pre modelovanie, stupňovanie a polohovanie materiálu spojené so strihacou technikou,
- aplikovať technologický postup vhodný pre zhotovenie konkrétneho výrobku,
- syntetizovať vedomostí zásad estetického cítenia, zmyslu pre krásu a módu,

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Organizácia odevnej výroby
- 2) Ekonomika a riadenie
- 3) Psychológia práce a trhu

Popis obsahových štandardov.

Organizácia odevnej výroby

Okruhy učiva umožňujú žiakom získať vedomosti o zákonitostiach výrobných procesov odevnej výroby s cieľom naučiť ich správne sa v nich orientovať z hľadiska organizácie a riadenia úsekov.

Ekonomika a riadenie

Cieľom obsahového okruhu je poznanie základov z oblasti trhovej ekonomiky. Žiaci získajú rozšírené vedomosti o správaní sa podnikateľskej firmy v trhovom hospodárstve, organizovaní hospodárskeho procesu, obchodnej činnosti a súkromnom podnikaní malých a stredných podnikov.

Psychológia práce a trhu

Žiaci sa naučia rozumieť základom všeobecných psychologických poznatkov. Obsah učiva pomôže pochopiť osobnosť pracovníka v pracovnom procese i vo vzťahu k ostatným pracovníkom, žiaci sa naučia riešiť problémy medziľudských vzťahov na pracovisku, tiež priblížiť zložitost' psychologických aspektov v riadiacom procese.

Textilný priemysel – nadstavbové štúdium

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- aplikovať odbornú terminológiu z oblasti textilného priemyslu,
- pomenovať strojné zariadenie v pradiarni pri výrobe priadzí a nití,
- rozoznať druhy strojov na výrobu plošných textílií, základné druhy plošných textílií spotrebného a technického charakteru,
- charakterizovať nové spôsoby výroby plošných textílií a špeciálnu výrobu,,
- popísať základné pojmy a postupy pri zošľachtovaní,
- zhodnotiť kvalitu zošľachtenej plošnej textílie a poukázať na vzniknuté chyby a predchádzanie chýb,
- definovať techniky skúšania vstupnej, medzioperačnej a výstupnej kontroly textilných surovín, materiálov, plošných textílií a upravených plošných textílií,
- pomenovať základy z oblasti normalizácie a skúšobníctva so zameraním na priadze, nite, plošnej textílie a pod.,
- definovať zásady hodnotenia textilných výrobkov,
- určiť postup pri tvorbe technickej a technologickej dokumentácie a technických výkresoch,
- vymedziť postupy riadenia výrobného úseku v textilnej prevádzke,
- využívať zariadenia IKT na racionálne spôsoby textilnej výroby,
- používať dostupné počítačom riadené programy pre textilnú výrobu,
- vysvetliť podstatu a charakterizovať podmienky, princípy a priebeh technologických procesov,
- zhodnotiť kvalitu textilných výrobkov počas jednotlivých stupňov výroby, poukázať na chyby,
- zhodnotiť príčiny nekvalitnej výroby , ich dopad na ekonomické procesy výroby,
- charakterizovať podstatu textilného podniku, jeho základné činnosti,
- charakterizovať princípy riadiacich procesov v priemyselnej textilnej výrobe,
- vymedziť oblasť normalizácie, štandardizácie výrobkov, výrobných a pracovných postupov,
- popísať systém kontroly kvality a opatrenia na odstránenie príčin, ktoré vedú k chybám pri výrobe plošných textílií.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Základné druhy textilných surovín
- 2) Vlákna používané v textilnom priemysle
- 3) Skúšanie textilných vlákien
- 4) Druhy priadzí a plošných textílií
- 5) Technologické postupy v procesoch textilnej výroby
- 6) Obsluha a údržba strojov a zariadení
- 7) Skúšanie textílií a kontrola

Popis obsahových štandardov

Základné druhy textilných surovín

Cieľom obsahového vypracovania okruhu je poskytnutie poznatkov o surovinovej základni využívanej na výrobu textilných produktov, základných druhoch textilných materiálov, ich rozdelení, hlavných znakov a charakteristických vlastnostiach. Žiaci získajú prehľad o ich získavaní, spracovávaní, úpravách, poznávajú dôležité výrobné a pracovné postupy spôsobiacie na zlepšovanie kvality textilných materiálov. Obsah učiva zahŕňa aj následné spôsoby výroby a úprav textilných materiálov, ktoré sa využívajú pre účely zlepšenia úžitkových a spracovateľských vlastností produktov výroby. Textilná výroba si vyžaduje poznať a dodržiavať zásady ochrany zdravia, hygieny a požiarnej ochrany pracovných priestorov, životného prostredia, vzhľadom na výrobou vznikajúce znečisťujúce odpadové produkty. Preto neoddeliteľnou súčasťou obsahu tejto oblasti sú základné informácie o textilných odpadoch ako vedľajších produktoch spracovania surovín, eliminácia ich účinkov a následkov a o ich praktickom využívaní.

Vlákna používané v textilnej výrobe

Žiaci získajú vedomosti o jednotlivých druhoch textilných vlákien, ich rozdelení, charakteristických znakov a vlastnostiach. Obsahový okruh poskytuje poznatky o základných ukazovateľoch posudzovania vlastností vlákien, o spracovateľských vlastnostiach, ktoré majú veľký vplyv na odevnú výrobu, o úžitkových vlastnostiach a ich vplyvom na kvalitu výrobkov a užívateľskú využiteľnosť finálneho odevného a textilného výrobku. Žiaci sa oboznámia so základným rozdelením prírodných vlákien, výrobou a spracovaním chemických vlákien a ich ďalšie využívanie v rôznej priemyselnej výrobe a iných oblastiach hospodárstva. Učivo je zamerané na osvojenie si vedomostí o vláknach rastlinného, živočíšneho pôvodu a iného spôsobu získavania prírodných vlákien, o ich stavbe, štruktúre a chemickom zložení. Oboznámia sa o ich využití v textilnej výrobe na výrobu plošných textílií nielen pre samotnú odevnú výrobu, ale aj pre technické účely, špeciálne drobné odevné výrobky, galantérny tovar, drobné úžitkové a spotrebné výrobky, výrobu textilných výrobkov pre bytové účely, výrobky pre rôznu drobnú odevnú výrobu, pomocných materiálov a drobných textilných výrobkov potrebných pre odevný priemysel a pre zdravotníctvo.

Skúšanie textilných vlákien

Žiaci si osvoja postup pri zisťovaní pôvodu surovín a druhov vlákien. Oboznámia sa s rôznymi spôsobmi skúšobných metód zisťovania spracovateľských a úžitkových vlastností textilných a odevných materiálov. Osvoja si ich techniku, získajú zručnosti, ktoré umožnia ich profesionálny rast a využitie vo výkone povolania. Overia sa získané poznatky v praxi a presvedčia sa o ich vplyve a význame na kvalitu prípravy, realizáciu a ekonomické zhodnotenie výroby.

Druhy priadzí a plošných textílií

Okruh učiva umožňuje získať prehľad o jednotlivých druhoch výroby a ďalšieho spracovania vlákien na priadze, o ich základnom rozdelení a využití pri výrobe plošných textílií tkaním, pletením a netkaným spôsobom. Žiaci získajú vedomosti o technikách výroby jednotlivých plošných textílií, ktoré sa využívajú v odevnom priemysle, pri výrobe bielizne, vo výrobe pomocných materiálov a nití, bytových textílií a koberec, netkaných textílií a iných textíliách používaných v odevnom, gumárenskom, stavebnom, požiarnom, zdravotníckom a spotrebiteľskom sektore. Žiaci získajú informácie o kvalite výroby, možných chybách a ich opravách. Osvoja si spôsoby úpravy a zošľachtovania priadzí a nití.

Osvoja si vedomosti o udržiavaní hygieny pracovného priestoru, o ochrane životného prostredia, bezpečnosti a ochrane zdravia i pri práci, používaní ochranných pracovných prostriedkov a zásad požiarnej ochrany pracoviska.

Technologické postupy v procesoch textilnej výroby

Učivo poskytuje žiakovi prehľad o základných technológiách používaných v textilnej výrobe, o obslužných činnostiach, o používaní pracovných pomôcok vo vzťahu k jednotlivým druhom prác s prihliadnutím na správnu a racionálnu organizáciu práce. Žiaci si osvoja odbornú terminológiu a platné názvoslovie materiálov a odboru. Pochopia nevyhnutnosť zachovávania pravidiel používania technickej dokumentácie vo výrobnom procese, dôležitosť presnej a zodpovednej práce, dodržiavania technologickej disciplíny, hospodárne využívanie zverených strojov a materiálov a dodržiavania zásad hygieny pracoviska, požiarnej ochrany, bezpečnosti pri práci a zásad ochrany životného prostredia. Obsahom učiva sú tiež vedomosti o jednotlivých druhoch väzieb a ich odvodení, väzobných technikách a vplyve väzby na vlastnosti tkanej, pletenej a netkanej textílie a tým aj na jej ďalšie používanie v textilnej, odevnej a ostatnej priemyselnej výrobe. Časť obsahu učiva je venovaná rozborom textílií a kresleniu jednotlivých druhov väzieb a ich odvodení. Žiaci získajú poznatky aj o nových technológiách a moderných spôsoboch organizácie práce, ale aj vplyvu nových foriem textilného dizajnu a ekonomického zhodnotenia.

Obsluha a údržba strojov a zariadení

Žiaci získajú vedomosti o pracovných pomôckach, nástrojoch, strojoch, ich častiach a výrobných zariadeniach používaných v textilnej výrobe vo všetkých etapách výroby a zošľachtovania produkcie. Učivo je zamerané na teoretické zvládnutie činností spojených s obsluhou jednotlivých strojov a zariadení textilnej výroby. Žiaci si osvoja nevyhnutnosť dodržiavania stanovenej základnej údržby, pravidelnej kontroly a ošetrovania strojov a zariadení. Dodržiavanie hygieny pracoviska, požiarnej ochrany a zásad ochrany životného prostredia. Získajú základné informácie o možnostiach využívania prvkov elektroniky a výpočtovej techniky na strojoch a zariadeniach v textilnej výrobe. Osvoja si nevyhnutnosť dodržiavania predpisov bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a protipožiarnej ochrany.

Skúšanie textílií a kontrola

Okruhy učiva sú zamerané na získanie prehľadných vedomostí z oblasti vstupnej, medzioperačnej a výstupnej kontroly so zameraním na hodnotenie kvality výrobkov v systéme kontroly a riadenia akosti výroby rôznymi skúšobnými metódami v laboratórnych podmienkach, vizuálnymi kontrolami a inými spôsobmi používanými v textilnej výrobe. Učivo vedie k pochopeniu významu technickej kontroly akosti, textilného skúšobníctva a technickej normalizácie z hľadiska ekonomiky výrobného procesu, ďalšieho spracovania, ekonomického zhodnocovania a predaja produktov výroby. Získajú teoretické vedomosti aj o jednoduchých skúškach používaných pri vstupnej,

medioperačnej a výstupnej kontrole. Žiaci sa naučia orientovať v príslušných predpisoch, technických a technologických normách.

16.2 Praktická príprava

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Praktická príprava je zameraná na vzdelávanie žiakov v odborných činnostiach s cieľom naučiť ich uplatňovať získané teoretické vedomosti v praxi. Obsah učiva je zameraný na rozvoj a upevňovanie manuálnych zručností a návykov, ktoré sú nevyhnutné pre kvalifikovaný výkon v príslušnom odbore. Formujú sa odborné vedomosti a zručnosti žiakov vo väzbe na technologické postupy, efektívne a hospodárne využívanie surovín a materiálov, bezpečné používanie strojov. Praktickou prípravou sa formuje vzťah žiakov k dôslednému a presnému plneniu pracovných povinností, rozvíja sa pocit zodpovednosti za výsledky svojej práce, za kvalitnú prácu a za zverené hodnoty, formuje sa spoľahlivosť, sebadisciplína a rozvíjajú a upevňujú sa návyky, ktoré sú náplňou pracovných činností príslušného povolania. V textilnom a odevnom odbore má dôležitú pozíciu móda a módne trendy, čo sa nevyhnutne odráža v praktickej príprave štúdia textilného a odevného priemyslu, v jednotlivých technologických a výrobných procesoch výroby, dizajnu, stylingu a marketingu.

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY SPOLOČNÉ PRE VŠETKY ŠTUDIJNÉ ODBORY

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent vie:

- realizovať skúšky textilných a odevných materiálov,
- zhodnotiť kvalitu výroby, určiť chyby a ich spôsoby odstránenia,
- používať základné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia, hygieny práce a pracovného prostredia, protipožiarnej ochrany, ochrany a tvorby pracovného a životného prostredia pri manipulácii so strojmi a zariadeniami,
- používať osobné ochranné pomôcky,
- vykonávať techniky zlepšovania úžitkových vlastností plošných textílií,
- pracovať na PC, na úrovni užívateľa v svojom odbore

Prehľad obsahových štandardov

1. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
2. Miesto výkonu pracovných činností
3. Základné pracovné operácie
4. Zložitejšie pracovné operácie
5. Samostatná práca

Popis obsahových štandardov

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Žiaci si osvoja základné predpisy a zásady dodržiavania bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, potrebu používania ochranných pracovných prostriedkov, zásady požiarnej prevencie a ochrany, hygieny výroby ako neoddeliteľnú súčasť starostlivosti o zdravie svoje a všetkých účastníkov, ktorí sa vyskytujú na pracovisku. Žiaci sa naučia rozpoznať jednotlivé druhy ohrozenia pri práci, spoznajú spôsoby ochrany voči nim a osvoja si ako im predchádzať. V prípade úrazu na pracovisku sa naučia poskytovať zodpovedajúcu prvú pomoc.

Miesto výkonu pracovných činností

Učivo je zamerané na oboznámenie sa s pracoviskom praktickej prípravy, na osvojenie spôsobov organizácie práce, získanie zručností v manipulácii so strojmi a zariadeniami a ich údržby. Naučia sa vkladať do práce svoj pracovný potenciál, fantáziu a osobné vklady nie len vo výrobných činnostiach, ale aj v práci dizajnerskej, modelárskej a stylingovej. Osvoja si racionálne využívanie materiálov, energií, pracovného času a ľudského potenciálu. Pracovať v súlade so zásadami hygieny a ochrany životného prostredia. Získajú skúsenosti zamestnanca a osvoja si ľudské postoje v pracovnom kolektíve. Osvoja si návyk, že k zabezpečeniu bezporuchového a bezproblémového chodu pracoviska je potrebné usporiadať náradie, skontrolovať stroje a zariadenia, vybrať potrebné materiály a výrobnú dokumentáciu.

Základné pracovné operácie

Obsah učiva je zameraný na zvládnutie pracovných činností príslušného odboru. V jednotlivých pracovných operáciách pri zhotovovaní výrobkov, žiaci získajú zručnosti so spracovaním rôznych materiálov, používaním strojového zariadenia, nástrojov, pracovných pomôcok, ale zoznámia sa aj hospodárnym využívaním zverených prostriedkov, strojov, zariadení a pracovného potenciálu. Naučia sa aktívnej a zodpovednej pracovnej činnosti so zreteľom na dodržanie technologickú disciplínu, kvality a množstva odvedenej práce.

Zložitejšie pracovné operácie

Obsah učiva je zameraný na osvojenie zručností pri zhotovovaní náročnejších výrobkov príslušného odboru. Žiaci dokážu čítať a používať technologickú dokumentáciu, technické výrobné výkresy, pracovné návrhy dizajnérov, dokážu samostatne využívať výpočtovú techniku a aplikačné programy, vedia využívať v práci svoj talent a fantáziu. Naučia sa vo vzťahu k vytváranému výrobku vybrať vhodný materiál, príslušné pracovné náradie, pomôcky a zvoliť zodpovedajúci pracovný postup. Vykonávajú pracovné operácie na jednotlivých typoch strojov a výrobných zariadení. Vedia zhodnotiť kvalitu práce a odstrániť opraviteľné chyby výrobkov.

Samostatná práca

Obsah učiva je zameraný na upevňovanie a zdokonaľovanie získaných zručností, aplikovanie vedomostí a ich rozšírenie pri zhotovovaní náročnejších výrobkov príslušného odboru. Žiaci vykonávajú náročné technologické postupy výroby so súčasným hospodárnym využívaním všetkých výrobných komponentov. Svoje teoretické vedomosti a praktické zručnosti vedia aplikovať vo výrobných procesoch, procesoch prípravy výroby, v dizajnerských, návrhárskych a stylingových prácach, ale aj v procesoch hodnotenia kvality výroby a jej zhodnocovania. Vedia realizovať činnosti pri nastavovaní, používaní, údržbe a odstraňovaní drobných porúch strojov a zariadení.

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY ŠPECIFICKÉ PRE JEDNOTLIVÉ ŠTUDIJNÉ ODBORY

Odevníctvo

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent vie:

- vykonať práce spojené dizajnom a vývojom odevného výrobku a technickej konfekcie,
- vyhotoviť technickú prípravu výroby odevných výrobkov,

- vytvoriť návrh odevného dizajnu a stylingu,
- nakresliť náčrt a vypracovať technický výkres výrobku,
- vytvoriť konštrukcie jednotlivých odevných výrobkov,
- zhotoviť strihové šablóny pánskych, dámskych a detských odevov,
- vytvoriť technické výkresy odevov a ich modelovú úpravu podľa zvoleného materiálu,
- zhotoviť technické výkresy s využitím aplikačných počítačových programov,
- pracovať s počítačovými programami pri konštruovaní, modelovaní, stupňovaní a polohovaní odevov,
- overovať zaužívanými spôsobmi základné vlastnosti textilných a odevných materiálov,
- obsluhovať základné a špeciálne oddeľovacie, šijacie stroje a žehliacu techniku,
- zostaviť technologický postup výroby odevov
- vyhotoviť základné druhy odevov pánskych, dámskych, detských odevov, bielizňových výrobkov a výrobkov technickej konfekcie,
- dodržiavať technologickú disciplínu, normy a parametre kvality výrobkov,
- stanoviť normy spotreby materiálov s ohľadom na ich hospodárne použitie,
- odstrániť chyby vzniknuté na odevoch nesprávnou konštrukciou, spracovaním a abnormalitou postavy,
- zhodnocovať výrobu z hľadiska kvality výroby a ekonomického vyjadrenia.

Prehľad obsahových štandardov

1) Technologické postupy

Popis obsahových štandardov

Technologické postupy

Obsahový okruh poskytuje komplexné využitie a aplikáciu teoretických poznatkov v praxi. Cieľom je osvojenie si základných manuálnych zručností, naučia sa používať pracovné pomôcky, náradie, stroje a zariadenia a manipulovať s materiálom pri jeho spracovávaní na hotový výrobok. Naučia sa prakticky zhotoviť základné druhy odevov pánskych, dámskych odevov, bielizňových výrobkov a výrobkov technickej konfekcie. Žiaci zvládnu všetky činnosti spojovacieho, tvarovacieho a dokončovacieho procesu, oboznámia sa s činnosťou oddeľovacieho procesu pri výrobe ľahkej a ťažkej odevnej konfekcie.

Styling a marketing

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- analyzovať módné trendy,
- vybrať vhodný materiál na odevný výrobok,
- vytvoriť vzorkovnicu materiálu ako propagačný materiál na výrobok,
- zhotoviť jednoduchý odevný výrobok,
- upraviť odev na postave,
- urobiť modelovanie odevu na figuríne a na postave,
- poradiť zákazníkovi pri výbere odevu a doplnkov,
- zistiť kvalitu výroby, určiť chyby a ich spôsoby odstránenia,
- vykonať techniky úprav materiálu,
- vytvoriť dokumentáciu k výrobku aj s využitím IKT,
- urobiť technickú kresbu odevu,

- vytvoriť strihovú dokumentáciu k jednotlivým výrobkom,
- vytvoriť dizajnérske štúdie a návrhy stylingu a modelingu,
- zistiť zaužívanými spôsobmi základné vlastnosti odevných materiálov,
- obsluhovať šijacie stroje, základnú oddeľovaciu a žehliacu techniku,
- ovládať predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci,
- pracovať s aplikačnými počítačovými programami pri tvorbe propagačných a reklamných materiálov,
- vyhľadať charakteristický styling odevnej kolekcie,
- vytvoriť vlastnú značku alebo logo firmy,
- vytvoriť štýl obchodu,
- prezentovať a obhájiť výsledky svojej a tímovej práce,
- zistiť informácie prostredníctvom IKT a použiť informácie vo svojej práci,
- znázorniť graficky návrhy, prezentačné výstupy a portfólia aj s využitím IKT,
- zostaviť vlastný podnikateľský plán,
- vykonať marketingový prieskum,
- používať jednotlivé nástroje marketingového mixu v praxi,
- vypočítať minimálnu cenu výrobku,
- vykonať administratívne úkony a korešpondenciu z obchodnej, podnikovej a personálnej oblasti,
- aplikovať procesy a pojmy z podnikovej ekonomiky v praktickej činnosti,
- praktizovať abecedu úspešnej komunikácie s partnermi a zásady spoločenského a diplomatického protokolu.

Prehľad obsahových štandardov

1) Projektové cvičenia

2) Prax

Popis obsahových štandardov

Projektové cvičenia

Cieľom obsahového štandardu je realizácia projektovej práce. Žiak rieši konkrétny zadaný problém z oblasti tvorby odevu/doplňku, stylingu, marketingu a poradenstva zameraného na životný štýl moderného človeka. Dôraz sa kladie na tvorivú prácu žiaka. Štruktúra projektu zahŕňa vyhľadávanie potrebných informácií, vyriešenie problémovej situácie, spracovanie a vyhodnotenie výsledkov vlastnej práce, prezentácia prostredníctvom IKT.

Súčasťou vyučovania je realizácia projektov a exkurzie na výstavy, prezentačné akcie spoločnosti a do obchodných centier

Prax

Cieľom obsahového štandardu je realizácia projektovej práce. Obsah učiva poskytuje žiakom priestor na využitie všetkých vedomostí a zručností získaných počas štúdia pri zhotovení komplexnej práce v oblasti stylingu a marketingu. Cieľom je formou praktickej činnosti osvojiť si nadobudnuté vedomosti z teoretických odborných predmetov (ekonomika, marketing, propagačná a reklamná tvorba, styling,) a odevnej tvorby, správne pochopiť vzťah medzi ekonomikou predaja a propagáciou výrobku. Cieľom je získať praktické zručnosti v navrhovaní a realizovaní firemného imidžu podľa vlastného návrhu ale i požiadaviek zákazníka.

Operátor odevnej výroby

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent vie :

- obsluhovať základné i špeciálne šijacie stroje s možnosťou nastavenia parametrov ich činnosti, základnú žehliarsku techniku,
- rozoznávať jednotlivé druhy vlákien, priadzí a plošných textílií podľa ich vlastností, mikroskopického vzhladu a spaľovacej skúšky,
- zvoliť vhodný materiál podľa príslušného druhu odevu a jeho budúceho využitia, hospodárne ho využívať,
- technicky skicovať základné odevné výrobky
- určovať normy meraním na postave, zaradiť namerané rozmery do tabuľky, určiť veľkosť, typ postavy,
- zručne kresliť základné strihy pánskych, dámskych i detských odevov a bielizne, podľa návrhu a materiálu vykonať ich modelové úpravy,
- vyhotoviť strihové šablóny základného i pomocného materiálu, napolohovať ich na materiál a vystrihnúť výrobok,
- podľa technologického postupu určiť použitie strojov na výrobu daného výrobku,
- zhotoviť základné druhy pánskych, dámskych i detských odevov a bielizne priemyselným a zákazkovým spôsobom,
- odstrániť chyby vzniknuté na odevu nesprávnou konštrukciou, spracovaním, abnormalitou postavy,
- organizovať výrobu v dielni, zostaviť výrobný postup a ostatnú technickú dokumentáciu,
- hľadať a uplatňovať nové formy práce zavádzaním racionalizácie do výrobného procesu,
- pri práci v kolektíve podporovať medziľudské vzťahy založené na etických základoch, sledovať a hodnotiť množstvo vykonanej práce,
- hodnotiť kvalitu výrobkov, vykonávať výstupnú kontrolu hotových výrobkov a ich klasifikáciu.

Prehľad obsahových štandardov

1) Technologické cvičenia

Popis obsahových štandardov

Technologické cvičenia

Obsahový okruh poskytuje a rozširuje žiakom vedomosti a zručnosti z oblasti výroby vrchných a zvrchných odevných výrobkov. Je predpokladom získania väčších zručností z oblasti strihania, skúšania a technologického spracovania módných druhov odevov, poskytuje komplexné využitie a aplikáciu teoretických poznatkov v praxi. Cieľom je osvojenie si základných zručností žiakov, žiaci poznajú praktické činnosti pracovného procesu a nadobúdajú konkrétne predstavy, praktické vedomosti i zručností z oblasti odevnej výroby a z oblasti nastavovania a údržby odevných strojov a zariadení.

Odevníctvo – nadstavbové štúdium

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent vie :

- zhodnotiť kvalitu vstupnej kontroly a jej vplyv na finálny výrobok

- syntetizovať vedomosti, zručnosti pri hodnotení finálneho produktu z hľadiska technologickej disciplíny a kvality,
- zhodnotiť výrobu z hľadiska kvality výroby a ekonomického prínosu.
- zostaviť technologicke postupy odevných výrobkov,
- konštruovať základné strihy pánskych, dámskych a detských odevov,
- zhotoviť technické výkresy s využitím aplikačných počítačových programov,
- obsluhovať špeciálne oddeľovacie, šijacie stroje a žehliacu techniku v odevníctve,
- používať funkčné a aplikačné počítačové programy pri konštruovaní, modelovaní, stupňovaní a polohovaní odevov,
- zhotoviť rôzne druhy odevov,
- aplikovať poznatky z oblasti procesov a javov trhového hospodárstva,
- odstrániť chyby vzniknuté na odevoch nesprávnou konštrukciou, spracovaním a abnormalitou postavy,
- vykonať technickú kontrolu, kontrolu dodržiavania technologickej disciplíny a kvality,
- aplikovať poznatky z riadenia pracovného procesu, plánovania a organizácií pracovných činností.

Prehľad obsahových štandardov

1. Technologicke postupy

Popis obsahových štandardov

Technologicke postupy

Obsahový okruh poskytuje komplexné využitie a aplikáciu teoretických poznatkov v praxi. Cieľom obsahového štandardu je prehĺbenie a doplnenie vedomostí a zručností získaných štúdiom v učebnom odbore krajčír. Žiaci si osvoja technologicke postupy zhotovovania nových zložitejších druhov odevov, ktoré neboli náplňou učebných osnov v učebnom odbore, naučia sa vykonávať činnosti organizačné, kontrolné, technicko-hospodárske, normovacie a ekonomické. Obsahový okruh poskytuje prehĺbenie vedomostí žiakov v oblasti organizačnej, riadiacej a kontrolnej práce súvisiacej s výrobou.

Textilný priemysel – nadstavbové štúdium

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent vie :

- zhodnotiť kvalitu vstupnej textilnej suroviny a odevného materiálu,
- charakterizovať techniky skúšania plošných textílií,
- používať spôsoby a techniky výroby textilných materiálov v priemyselnej a remeselnej výrobe,
- vykonávať práce spojené dizajnom a novým vývojom v textilnej technológii,
- vykonávať techniky pradenia, tkania, pletenia, výroby netkaných textílií a nových výrobných techník a zošľachtovania,
- zhodnotiť kvalitu výroby, určiť chyby a ich spôsoby odstránenia,
- poznať techniky zošľachtovania a konečných úprav,
- vykonávať techniky zlepšovania úžitkových vlastností plošných textílií,
- vykonávať adjustáciu a techniky skladovania textilných výrobkov,
- ovládať postupnosť obsluhy textilných strojov a zariadení,
- využívať ochranné pomôcky pri práci,
- ovládať bežnú údržbu, čistenie strojov a zariadení a jednoduché opravy,

- zhotoviť technické výkresy s využitím aplikačných počítačových programov,
- overovať zaužívanými spôsobmi základné vlastnosti textilných materiálov,
- zhodnocovať výrobu z hľadiska kvality výroby a ekonomického

Prehľad obsahových štandardov

1. Technologické postupy

Popis obsahových štandardov

Technologické postupy

Obsahový okruh poskytuje komplexné využitie a aplikáciu teoretických poznatkov v praxi. Cieľom obsahového štandardu je prehĺbenie a doplnenie vedomosti a zručnosti získané štúdiom v učebných odboroch. Žiaci si rozšíria a prehĺbia vedomosti o teoretické základy z oblasti technológie výroby priadzí, textílií a pletenín, naučia sa vykonávať činnosti organizačné, kontrolné, technicko-hospodárske, oboznámia sa s organizáciou práce v procese činností súvisiacich s nákupom, výrobou a predajom polovýrobných a výrobkov.

Obsahový okruh poskytuje prehĺbenie vedomostí žiakov v oblasti organizátorskej, riadiacej a kontrolnej práce súvisiacej s výrobou.

**Skupina
študijných odborov**

31 TEXTIL A ODEVNÍCTVO

STUPEŇ VZDELANIA:

**ÚPLNÉ STREDNÉ
ODBORNÉ VZDELANIE**

pomaturitné kvalifikačné štúdium

17 CHARAKTERISTIKA SKUPINY ODBOROV VZDELÁVANIA

17.1. Popis vzdelávacieho programu

Vzhľadom na to, že v tejto forme štúdia získavajú žiaci rovnakú kvalifikáciu a rovnaký stupeň vzdelania ako v štvorročnom štúdiu neuvádzame tu znenie Popisu vzdelávacieho programu, pretože tento je totožný s už uvedeným – pozrite s. 59.

17.2. Základné údaje

2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s odbornou praxou

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné pomaturitné kvalifikačné štúdium
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk/Jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Po absolvovaní vzdelávacieho programu sa absolventi uplatnia v profesiách a pracovných pozíciách v oblasti výroby, spracúvania textilu, výroby odevov. Ako stredný technický pracovník výroby v odbore marketingu a podnikateľskej sféry – poradca pre styling a životný štýl, špecialista na tvorbu firemného imidžu, módný koordinátor a poradca pre módu, organizátor módnych prehliadok, asistent propagácie a reklamy, manažér priameho predaja odevných výrobkov
Možnosti ďalšieho štúdia:	Študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zvýšenie alebo zmenu kvalifikácie.

2-ročné pomaturitné kvalifikačné s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné pomaturitné kvalifikačné štúdium
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Úplné stredné odborné vzdelanie

Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk/Jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania :	Vysvedčenie o maturitnej skúške ⁶
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške. Výučný list v študijnom odbore 3137 K operátor odevnej výroby
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Po absolvovaní vzdelávacieho programu sa absolventi uplatnia v profesiách a pracovných pozíciách v oblasti výroby odevov, v podnikateľskej sfére v odbore a v marketingu.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

17.3. Zdravotné požiadavky na uchádzača

Do študijného odboru môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotnú spôsobilosť potvrdil všeobecný lekár pre deti a dorast. V prípade zmenenej pracovnej schopnosti je potrebné odporúčanie posudkovej komisie.

Konkrétne zdravotné požiadavky budú rozpracované v školskom vzdelávacom programe pre daný študijný odbor.

18. PROFIL ABSOLVENTA

Vzhľadom na to, že v tejto forme štúdia získavajú žiaci rovnakú kvalifikáciu a rovnaký stupeň vzdelania ako v štvorročnom štúdiu neuvádzame tu znenie Celkovej charakteristiky absolventa, Kľúčových kompetencií, Odborných kompetencií, pretože tieto sú totožné s už uvedenými – pozrite s. 61 – 65.

19. RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN

19.1. Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s odbornou praxou:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹⁴	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelanie	36	1152
Disponibilné hodiny	30	960
CELKOM	66	2112

¹⁴ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	36	1152
Teoretické vzdelávanie	22	704
Praktická príprava	14	448
Disponibilné hodiny	30	960
SPOLU	66	2112

19.2. Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s odbornou praxou:

- Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi teoretickým a praktickým odborným vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva (7 týždňov) sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach ap.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- Vyučovanie odbornej praxe žiaci absolvujú v 1. ročníku minimálne v rozsahu 15 pracovných dní, najviac 6 vyučovacích hodín za jeden vyučovací deň, v 2. roční-

ku v rozsahu 25 pracovných dní, najviac 5 vyučovacích hodín za jeden vyučovací deň.

- h) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). O zaradení predmetu do učebného plánu školy rozhodne zriaďovateľ školy.
- i) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.

19.3. Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹⁵	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelanie	66	2112
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	68	2176

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	66	2112
Teoretické vzdelávanie	22	704
Praktická príprava	44	1408
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	68	2176

19.4. Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi teoretickým a praktickým odborným vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzde-

¹⁵ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

lávania, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva (7 týždňov) sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- f) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach a pod.), odborného výcviku alebo odbornej praxe. Na praktických cvičeniach, odbornom výcviku alebo odbornej praxe sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. V študijných odboroch možno okrem vysvedčenia o maturitnej skúške vydať aj výučný list. Výučný list sa vydáva po absolvovaní najmenej 1 400 vyučovacích hodín praktického vyučovania, z ktorých najmenej 1 200 vyučovacích hodín tvorí odborný výcvik alebo odborná prax. Počet žiakov na jedného učiteľa alebo majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- g) Vyučovanie odborného výcviku alebo odbornej praxe žiaci absolvujú v 1. ročníku najviac 6 vyučovacích hodín za jeden vyučovací deň, v 2. ročníku najviac 5 vyučovacích hodín za jeden vyučovací deň.
- h) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). O zaradení predmetu do učebného plánu školy rozhodne zriaďovateľ školy.
- i) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.

20. VZDELÁVACIE OBLASTI

Vzhľadom na to, že v tejto forme štúdia získavajú žiaci rovnakú kvalifikáciu a rovnaký stupeň vzdelania ako v štvorročnom štúdiu neuvádzame tu úplné znenie Vzdelávacích oblastí – Teoretické vzdelávanie (pozrite s. 82 – 91), Praktická príprava (pozrite s. 95 – 99), pretože tieto sú totožné s už uvedenými.

ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM
pre odborné vzdelávanie a prípravu

Skupina
študijných a učebných odborov

31 TEXTIL A ODEVNÍCTVO

PRÍLOHOVÁ ČASŤ

Príloha 1

VYMEDZENIE POJMOV

Táto časť ŠVP je v procese tvorby.

Príloha 2

ODPORÚČANÉ POSTUPY NA KONTROLU A HODNOTENIE ŽIAKOV

Táto časť ŠVP je v procese tvorby.

Príloha 3

ZÁSADY PRE TVORBU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Táto časť ŠVP je v procese tvorby.